

Yliskylän aluesuunnitelman luonnonhoidon osuuden vuorovaikutusselvitys

Vuorovaikutusmenettely aluesuunnitelmassa

Yliskylän aluesuunnitelma laadittiin rakennusviraston suunnittelutoimistossa yhteistyössä asukkaiden, hallintokuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Suunnittelun alussa toteutettiin Internetissä suunnittelualueelle kohdistettu ”Kerro kartalla” -käyttäjäkysely, josta tiedotettiin jokaiseen talouteen jaetulla tiedotteella. Kyselystä saadut vastaukset olivat koko kyselyn ajan näkyvillä kyselyn nettisivuilla. Saadut vastaukset analysoitiin aluesuunnitelmaan.

Kartoille saadut merkinnät ja sanalliset kommentit tallennettiin ja analysoitiin. Niitä on käytetty muun asukaspalautteen ohella aluesuunnitelman luonnonhoidon osuuden suunnittelussa asukasmielipiteen kuvaajana. Käyttäjäkyselyn tuloksiin, suunnitteluaineistoon ja nyt käsittelyssä olevaan aluesuunnitelmaluonnokseen on voinut tutustua suunnittelun aikana rakennusviraston nettisivuilla osoitteessa:

Saatuja palautteita sekä tätä vuorovaikutusselvitystä hyödynnetään edelleen aluesuunnitelman jälkeen tehtävässä luonnonhoidon kuviokohtaisen toteutussuunnitelman laadinnassa.

Aluesuunnitelmasta keskusteltiin useampaan otteeseen asukkaiden kanssa. Suunnitelmaluonnosta esiteltiin ja siitä koottiin asukaspalautetta 15.5.2013 Laajasalon peruskoulun yläkoululla pidetyssä asukastilaisuudessa. Tämän jälkeen suunnitelmaluonnos oli esillä Yliskylän kirjastossa sekä rakennusviraston Internet-sivuilla. Kirjallinen asukaspalaute on koottu **liitteeseen 1. alkaen sivulta 60.**

Kaupunginjohtajan asettama Luonnonhoidon työryhmä käsitteli aluesuunnitelman luonnonhoidon osuuden luonnosta kokouksessaan 15.1.2013. Luonnoksesta saatiin lisäksi kirjallisia kommentteja ympäristökeskukselta 6.2.2013, joihin vastataan tässä vuorovaikutusselvityksessä esillä olevilla kirjauksilla.

Luonnonhoitoryhmän kolmelta luontojärjestöjen edustajalta (Sirkku Manninen / Helsingin luonnonsuojeluyhdistys Helsy ry, Jyri Mikkola / Suomen luonnonsuojeluliitto Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri, Keijo Savola / Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry) saatiin myös kirjallisia kommentteja 19.2.2013. Saatuihin luontojärjestöjen kommentteihin vastattiin 26.2.2014.

Ympäristökeskuksen (YMK) kommentit Kaarina Heikkonen 6.2.2012:

YMK:

LTJ:n arvokkaiden kohteiden huomioiminen ei näy suunnitelmassa
Miksi luontotyyppinä suojellut Reposalmen hiekkarannat eivät ole mukana
luonnonhoitosuunnitelma-alueessa?
Onko rakennusvirastolla lahopuutietoja tältä alueelta? Onko niitä käytetty hyväksi
arvometsäkohteiden valinnassa?

HKR:

LTJ-kohteet on huomioitu suunnitelmassa siten, että kaikki arvokkaimmat kasvillisuus,
lintu- ja lepakkokohteet jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle. Joillakin arvokkailla
kohteilla tehdään joitain lieviä toimenpiteitä, mutta kohteiden ominaispiirteitä
kunnioittaen. Lopullisesta suunnitelmasta tämän voi todeta vertaamalla LTJ-
kohdekartta ja toimenpidekarttaa keskenään. Lisäksi asia on kirjoitettu auki
raporttiluonnoksessa.
Kyseiset hiekkarannat ovat mukana suunnitelmassa (ks. teemakartat)
HKR:llä on lahopuutiedot alueelta. Näitä on käytetty hyväksi kohteiden
arvottamisessa mm. METSOon ja arvometsiksi

YMK:

Aittasaari
hieno kokonaisuus, jonka ilmettä ei pidä häiritä hoitotoimenpiteillä eli hyvin
varovaisia toimenpiteitä
näköymien avaukset voivat olla kapeita; tärkeää, että ovat luontevia (kuvioilla 145 ja
133)

Näkymän avaus = yksi kuusi pois?

HKR:

Aittasaaren toimenpiteet ovat hyvin varovaisia ja pienipiirteisiä. Toimenpiteet eivät vähennä alueen monimuotoisuutta, eikä maisemassa.

Näkymän avaukset ovat juurikin pieniä sektoriavauksia ja sellaisilla kohteilla, missä puusto on luontevaa toimenpiteille.

Kuvassa olevasta kohdasta lähtisi pois paremminkin nuo kaksi oikeanpuoleisinta kuusta.

YMK:

Aittasaaren arvokas kasvikohte pitää olla kokonaisuudessaan arvometsää erityisten luonnonarvojen vuoksi ja sitä tulisi hoitaa niin, että harvinaiset kasvilajit, erityisesti lehtokielo (LTJ:ssä salassa pidettävä), säilyisi. Lehtokielo on vaateliaskalkinsuosija, joka viihtyy varjoisilla paikoilla paksussa kuohkeassa mullassa. Muut LTJ:ssä mainitut lajit, kuten tesma, kurjenkello, nuokkuhalmikkä, sormisara ja jänönsalaatti ovat puolivarjonkasveja.

HKR:

Tästä täytyy keskustella virastossa. Ongelmana on, voiko jonkin kuvion merkitä arvometsäksi pelkästään jonkin kasvin takia. Ts. jos puusto ja muu elinympäristö, maisema yms. ei täytä C5-arvometsäkriteerejä. Toimenpiteemme kys. kohteilla ei muuta varjostusoloja.

YMK:

paljonko luontaisen uudistamisen valmistelussa kuviolla 161 poistetaan puita? Lehtokielon huomioiminen! (Onko teillä tuoretta tietoa lehtokielokasvustoista?)

HKR:

Kuviolta 161 kuviotiedot:

LTJ-kohde: 24/90. Arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet Aittasaaren lounaisranta. LTJ-kohde: 235/99. Linnustollisesti arvokas kohde Aittasaari. Ulkoilureitin rannanpuoleisella osalla: LTJ-kohde: 22/03. Lepakkokohteet, Aittasaari. Aittasaari eteläosa

Lehtomaisen kankaan kuvio, joka on paikoittain kuivaa lehtoa. Puustona pääosin järeähköä kuusta, jonka seassa jonkin verran koivua ja haapaa. Lisäksi ylispuina jonkin verran todella järeitä kuusia ja mäntyjä. Pensaskerroksessa pääosin pihlajaa ja vaahteraa. Kuviolla on lisäksi jonkin verran lahonnutta maapuuta.

Tavoite: Luontainen lehtokasvillisuus ja puusto. Reitinvaren turvallisuus. Puuston vähittäinen uudistuminen.

Toimenpiteet: Muutamia vanhimpia ja huonokuntoisimpia puita kaadetaan metsän uudistumisen edellytysten luomiseksi luomalla muutamia latvusaukkoja ulkoilureitin metsän puolelle. Ulkoilureitin rannan puolella ei toimita lehtokielon esiintymisalueen vuoksi.

YMK:

miten tehdään maisemahakkuu rantaan ulottuvalla alueella rantavyöhykettä käsittelemättä; mikä on hakkuun tavoite?

Aittasaaren pohjoisosassa ei paljonkaan tarvetta poistaa puustoa; paljonko on ajateltu poistaa? (on maisemahakkuuta, pienpuuston poistoa ja yksittäisten puiden poistoa päällekkäin)

HKR:

Monessa tapauksessa välitön rantavyöhyke jätetään käsittelemättä, esim. tervalepät ja muu lehtipuu aivan veden tuntumasta.

Aittasaaren pohjoisosan toimenpiteet ovat järjestään rantareitin varren hoitoa ja muutamilla luontevilla kohteilla reitiltä luodaan näkymäsektoreita merelle. Puuta ei lähde siis määrällisesti paljon, eikä sillä ole vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen.

YMK:

Luottamukselliset lintujen pesimätiedot:

-kohde 234/99: lehtopöllö

-kohde 235/99: lehtopöllö, varpushaukka, nuolihaukka, kanahaukka

-kohde 48/2010: nuolihaukka

HKR:

Ok. Suunnitellut toimenpiteet eivät vaikuta kyseisiin lajeihin.

YMK:

Kaikki potentiaaliset ja kehittymässä olevatkin jalopuumetsät kannattaa huomioida luonnonhoidossa ja kehittää niitä jalopuumetsinä.

Onko vieraslajiasiat huomioitu?

HKR:

Jalopuuvaltaiset metsät on kuvioitu omiksi kuvioikseen ja monet suurin osa niistä on C5 arvometsiä. Suurin osa näistä kuvioista on hoidon ulkopuolella ja osaa hoidetaan jalopuuston ehdoilla.

Vieraslajeja on merkattu kuviotietoihin tavattaessa maastossa ja osalle kuvioista on merkattu vieraslajin (mm. kanukka ja tatar) poistoa.

Luontojärjestöjen kommentit Yliskylän aluesuunnitelman luonnonhoidon osuudesta 19.2.2014 ja HKR:n vastine niihin 26.2.2014

Yleiskommentit

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Suunnittelualueen luonne

Yliskylän suunnittelualue sisältää eräitä Helsingin metsäisiä luontohelmiä, mikä ei käy riittävän selvästi ilmi suunnitelmaluonnoksesta. Näiden paremmin säilyneiden luontoalueiden (mm. Alustalaismäki) arvot olisi hyvä avata suunnitelmassa.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kaikki arvokkaiksi todetut luontokohteet on tunnistettu ja laitettu C5-arvometsäluokkaan. Asian voi hyvin todeta vertaamalla mitä tahansa luontokartoitusta alueesta HKR:n hoitoluokkakarttaan.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Kasvupaikkojen luonteen tunnistaminen

Suunnitelmassa on melko hyvin tunnistettu myös rehevimmät kasvupaikat. Vaikuttaisi kuitenkin siltä, että lehtomaisien kankaiden alle on sijoitettu jonkin verran sellaisia kuviota, jotka multamaannoksen ja kasvillisuuden perusteella ovat kokonaan tai valtaosin lehtoja. Joitakin tällaisia kuvioita on yksilöity kuviokohtaisissa kommentteissa.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Arvokkaiden luontoalueiden tunnistaminen ja huomiointi arvometsinä

Suunnittelualueella on säilynyt tavanomaista suunnittelualuetta runsaammin arvokkaita luontoalueita. Vain osa alueen metsäisistä arvoista on tunnistettu Helsingin luontotietojärjestelmässä. Huomattava osa alueen metsistä täyttää METSO-ohjelman luokkien I, II tai III kriteerit lehtoina, kangasmetsinä, metsäisinä kallioina tai luhtina.

Yliskylän suunnittelualueelta on arvometsiksi kelpuutettu vain pieni osa sellaista metsistä, jotka luontoarvojensa puolesta (myös sijainti ja käyttö huomioiden) kuuluisivat tähän luokkaan. Lisäystarpeita on erityisesti puustoltaan luonnontilaisen kaltaisissa ja usein lahoppuustoisissa kangas- ja kalliometsissä, lehtipuuvaltaisissa lehdoissa sekä hieman yllättäen jonkin verran myös tervaleppälehdoissa ja jalopuumetsissä.

Rakennusvirasto on toistuvasti perustellut arvometsien hoitoluokkaan sijoittuvien kohteiden maltillista määrää sillä, että kohteiden laajempi huomiointi aiheuttaisi "inflaatiota". Mielestämme perustelu on kestävä ja on johtanut suunnittelukäytäntöön, jossa etenkin laajemmat ja siten myös arvokkaimmat luontoalueet jäävät pääosin vaille ansaitsemaansa hoitoluokkaa ja arvometsiksi poimitaan yksittäisiä kuvioita. Esimerkkinä tästä ilmiöstä on suunnittelualueen yhden metsäisen helmen eli Alustalaismäen huomiointi hoitoluokituksessa.

Emme pysty keksimään ainoatakaan rationaalista tai luonnonsuojelubiologisesti mielekästä perustelua sille, että arvometsien hoitoluokituksissa painotetaan Yliskylässä (tai muualla Helsingissä) kategorisesti lähinnä jalopuumetsiä tai tervaleppää kasvavia lehtoja ja luhtia.

Näidenkään osalta suunnitelmaluonnoksen arvometsien valinta ei ole uskollinen suunnittelujärjestelmän peruskäytännöille eli monia jalopuumetsiä ja hyviä tervalepikoita on jäänyt arvometsäluokan ulkopuolelle. Positiivista huomiota kiinnittää se, että myös yksi suunnittelualueen kalliometsistä (kuvio 54) on suunnitelmaluonnoksen jalostuksessa nostettu arvometsien hoitoluokkaan.

Pidämme erittäin tarpeellisena sitä, että rakennusvirasto selventää luonnonhoidon työryhmälle METSO-elinympäristöjen luokittelussa tosiasiallisesti käytetyt kriteerit. Lisäksi esitämme arvometsien hoitoluokkaan sisältyvien metsikkökuvioiden lisäämistä vähintään siten, että paras osa kaikista metsäisistä elinympäristöistä tulee asiallisella osuudella huomioitua.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Käytämme arvometsäluokituksen pohjana valtakunnallista hoitoluokituskriteeristöä, sekä metsälaki- ja ls-lain sekä metsäsertifioinnin ja METSO-luokituksen kriteeristöä. Lisäksi tätä kriteeristöä on tulkittu todella väljästi jo nyt ja tätä käytäntöä ei ole syytä muuttaa. Toteamme edelleen, että kaikki erilaisissa luontokartoituksissa todetut luontokohteet on huomioitu suunnitelmassa ja laitettu arvometsäluokkaan lisäksi paljon väljemmillä kriteereillä kuin olisi tarvis.

HKR on täysin tyytyväinen YMK:n tilamaan ja Innoforin tekemään **vuoden 2013 inventointiin**, josta oli kyse suurimmassa osassa Yliskylää alueen luoteiskulmaa lukuun ottamatta. HKR:llä ole tähän inventointiin tarkistustarpeita. Jos ls-järjestöt eivät ole tyytyväisiä tähän inventointiin, valitukset siitä pitää antaa METSO-inventoinnin tilaajalle eli ympäristökeskukselle.

Sen sijaan 2011 METSO-inventoinnissa oli korjaustarpeita ja näitä alueita on jouduttu korjaamaan. Näin oli myös Yliskylän alueen luoteiskolkassa, jonka inventointi tehtiin 2011.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Jalopuumetsien huomiointi

Yliskylän alueella on huomattavan monia luonnonsuojelulain 29 § jalopuumetsän kriteerit täyttäviä kohteita. Osaa näistä ei ole tunnistettu aluesuunnitelmassa ja muutamille on myös esitetty metsänhoitotoimenpiteitä, jotka eivät ole järkeviä kuvion kokonaisarvojen kannalta. Luontojärjestöjen maastokatselmuksien yhteydessä ilmeisiä lakikohteita on tunnistettu seuraavilta kuvioilta ja kuviorypeiltä:

- kuvio 75 (ja kuvion 76 pohjoisosa)
- kuvio 81
- kuvio 83
- kuvio 90 ja lähikuviot 85 (itäosa), 88, 89 ja 93 (lounaisrinne)

Kuvioille 103 ja 102 (itäosa) sijoittuva puumaisten vaahteroiden keskittymä ei todennäköisesti aivan täytä lakikriteerejä puumaisten vaahteroiden määrän suhteen, mutta tämäkin kohde kannattaisi paremmalla ajalla selvittää.

Kuviotietojen perusteella on mahdollista (ei käyty maastossa todentamassa), että myös kuvioilta 9 (esitetty arvometsäksi, jossa kuitenkin tarkoitus toteuttaa maisemanhoitoa), 14 (esitetty arvometsäksi), 48 ja 56 saattaisi löytyä lakikriteerit täyttäviä vaahterametsiköitä.

Luonnonsuojelulain mukaisien jalopuumetsien kohdalla on valtakunnallisesti hyväksytty tavoite kehittää niiden puustoa mahdollisimman luonnontilassa pois lukien tilanteet, joissa hoitotoimenpiteet ovat välttämättömiä itse jalopuiden kannalta. Suunnittelualueen osalta hoitotoimenpiteitä on esitetty muutamille sellaisille kuvioille, joilla se ei ole suotavaa (mm. kuvio 75). Asia etenee väärässä järjestyksessä, mikäli ensin määritellään alueelle hakkuutoimenpide ja vasta sitten mietitään, että onkohan siitä mahdollisesti haittaa lakikohteen suojeluarvoille. Olisi kaikkien etu, että selvät lakikohteet rajattaisiin virallisesti suojelluiksi luontotyypeiksi ja sen jälkeen niiden hoitopäätökset tehtäisiin huolella ja harkiten. Samaa ongelmaa esiintyi myös Pihlajamäen aluesuunnitelmassa. Lisäksi asia on tullut vastaan useissa valmisteilla olevissa tai lainvoiman jo saaneissa asemakaavoissa.

Rakennusviraston ja ympäristökeskuksen kannattaisikin teettää ajantasainen selvitys lakikriteerit täyttävien (ja sellaisiksi lähivuosina kehittyvien) jalopuumetsien esiintymisestä kaupungin mailla.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kaikki jalopuumetsiin merkitty hoito tähtää nimenomaan jalopuun kasvuedellytysten parantamiseen. Lisäksi monet jalopuumetsät sijaitsevat reittien ja tonttien läheisyydessä, eli niitä täytyy hoitaa myös turvallisuuden ja maiseman takia. Jos esim. lahoppuustoinen jalopuumetsikkö sijaitsee kauempana reiteistä ja tonteista se voidaan hyvin jättää toimenpiteiden ulkopuolelle, näin esim. kuviolla 81.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Esitetyistä toimenpiteistä

Suunnitelmaluonnoksessa on esitetty kohtalainen määrä erilaisia metsänhoitotoimia myös sellaisille kuvioille, joilla on selkeitä luontoarvoja tai joilla ei mielestämme ole perustetta kyseiselle toimenpiteelle. Kehittämistarpeita löytyy niin harvennusten, maisemahakkuiden, yksittäisten puiden poiston kuin pienpuuston hoidonkin osalta. Kuviokohtaisia huomioita ja esityksiä on koottu liitteeseen.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kaikki luonnonarvojen kannalta arvokkaiksi todetut kuviot on jätetty toimenpiteiden ulkopuolelle tai sitten niitä hoidetaan juuri kyseisen arvon edistämiseksi. Tämän voi helposti todeta vertaamalla toimenpidekarttaa mihin tahansa kys. alueesta tehtyyn luontoselvitykseen (=LTJ:n kasvi-linnusto, METSO-tiedot ja HKR:n inventointi)

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Yksittäisten puiden poistosta

Laajempien metsäalueiden ulkoilureittien osalta melko lailla kattavien maastokäyntien perusteella järjestölausujille on muodostunut näkemys siitä, että Yliskylän alueella ulkoilureittien ja teiden varsilla on yllättävän vähän ns. kaatumavaarallisia tai sellaisiksi kymmenvuotiskaudella hyvin suurella todennäköisyydellä kehittyviä puita. Mielestämme yksittäisten puiden poistoja ei tulisi osoittaa sellaisille kuvioille, joilla ongelmallisten puiden määrä on tällä hetkellä olematon tai rajoittuu yksittäisiin puihin. Tästä syystä olemme esittäneet toimenpiteen poistoa useilta kuvioilta.

Kielteinen kanta ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettemmekö hyväksy suunnitelmakauden aikana harkittua ja perusteltua yksittäisten puiden alas ottoa, mikäli tällaisia ongelmakohtiin (ulkoilureitin, tontin, tien tai leikkipaikan lähialue) muodostuu. Tällöin kyseessä tulisi kuitenkin olla selvästä yksilöidystä tarpeesta nousevasta harkitusta toimenpiteestä, jonka yhteydessä ei toteuteta laajempia poimintahakkuita. Kriittikkä vähentää myös se, jos olisi olemassa selvät pelisäännöt, miten kaadettujen puiden kanssa hakkuun jälkeen toimitaan. Järjestönäkemyksen mukaan ne tulisi pääsääntöisesti jättää maalahopuiksi ja sopivissa paikoissa osittain myös pystylahopuiksi (tekopötkkelöt). Tämä koskee erityisesti laajempia metsäalueita sekä luonnotaan arvokkaita kuvioita. 13.2.2014 käyttööme saamissa tforest-järjestelmän kuviotiedoissa herättää huomiota etenkin se, kuinka laajat valtuudet yksittäisten huonokuntoisten ja heikentyneiden puiden poisto antaa hakkuiden toteuttajille ja kuinka vähän kuviokohtaisissa toimenpide-esityksissä on käytetty mahdollisuutta ohjeistaa kaadettavien puiden jättämistä lahopuiksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden poistotarvetta ei ole liioiteltu alueella. Toimenpide on merkitty sellaisille kuvioille, missä suunnittelija on havainnut huonokuntoisia kuolleita puita tai että sellaisia voisi kehittyä seuraavan 5 tai jopa 10 vuoden periodilla. Tässä on tärkeintä muistaa nimenomaan aikaperiodi eli milloin seuraava hoitokierros

mahdollisesti olisi. Meillä ei ole mahdollisuutta käydä tarkastamassa vuosittain erikseen puuston tilannetta.

Yksittäisten puiden poiston ja siihen liittyvää maapuiden jättöä ohjaa luonnonhoidon linjaus ja vastavalmistunut työohje, jotka molemmat on tehty yhteistyössä järjestöjen kanssa.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Harvennushakkuut

Koko suunnitelma-alueella harvennettavaksi esitetyissä kohteissa on melko lailla tasan koivuvaltaisia, mäntyvaltaisia ja kuusivaltaisia metsiä, lisäksi on muutamia lehtisekametsiä. Männiköiden harvennukset ovat pääosin kaikin puolin perusteltuja, kuten myös pääosa puhtaiden koivikoiden harvennuksista. Ongelmia on sen sijaan etenkin esitetyissä kuusivaltaisten metsien harvennuksissa, kuten myös osassa lehtisekametsien harvennuksia.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Käytännössä ainoa pinta-alaltaan merkittävä kuusivaltainen harvennuskuvio (1,13 ha) on aivan Reposalmen uimarannan vieressä oleva ylitieheä varttunut kuusikko, jota ulkoilureitit ja itse uimaranta ympäröivät. Tämän kuusikon harvennustarve on todella perusteltu, sijainnin, maisematekijöiden, puuston elinvoimaisuuden sekä kerroksellisuuden kehittämisen takia. Muut kuusikon harvennuskuviot (3 kpl), ovat häviävän pieniä puuryhmiä (keskikoko 0,2 ha) teiden risteysalueilla ja tonttien vieressä.

Käytännössä ainoa sekalehtipuustoinen harvennus on merkitty kuviolle 85, joka on täyttömaalle syntynyt (tai istutettu) ylitieheä koivuvaltainen kuvio tien ja koulun välissä. Kuvio on syystä tai toisesta jäänyt edellisellä kierroksella hoitamatta ja on nyt sen takia ylitieheä eli latvukset ovat alkaneet pahastua supistua valokilpailun takia. Harvennuksella ainoastaan parannetaan tämän kuvion luontoarvoja, koska sillä voidaan ohjata puulajisuhdetta sekapuustoisemmaksi, parantaa puuston kerroksellisuutta ja itse valtapuuston elinvoimaisuutta. Lisäksi kuvion sijainti tien ja koulun välissä puoltaa harvennusta myös maisemanarvojen ja turvallisuuden puolesta.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Maisemahakkuut

Suhtaudumme pääosin kielteisesti siihen, että Helsingin vielä säilyneissä, puustoltaan luonnontilaisen kaltaisissa tai muuten luonnonsuojelubiologisesti arvokkaissa rantametsissä tehdään laajempia maisemahakkuuta.

Saamamme tarkemmat kuviotiedot avaavat jossakin määrin sitä, mitä kuvioilla on todellisuudessa tarkoitus tehdä. Useissa tapauksissa asia jätetään kuitenkin auki tavalla, joka mahdollistaa metsänkäsittelyn hyvinkin suurella osalla arvokasta kuviota. Myös sellaisissa tilanteissa, joissa maisemanhoidolla saatavat hyödyt olisi mahdollista

saavuttaa hyvin yksilöidyllä ja vain osaan kuviota kohdistuvalla toimenpiteellä.

Olemme kuviokohtaisissa kommentteissa pyrkineet olemaan maisemanhoidon osalta rakentavia ja esittämään kevyempiä ratkaisuja, joilla esim. merinäkymiä voidaan harkitusti ottaa esille ilman, että kuvioiden luontoarvoihin kohdistuu merkittävää heikennystä.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Emme tee maisemahakkuita arvokkaissa rantametsissä. Kaikki arvokkaat rantametsät (= tällä alueella yleensä rehevät, tervaleppävaltaiset rantakuviot) on jätetty toimenpiteiden ulkopuolelle. Ylipäättään välittömiin rantametsiin ei olla ehdottamassa muutenkaan toimenpiteitä muualle kuin Aittasaareen, jossa rantareitti kiertää saarta. Täälläkin toimenpiteet ovat äärimmäisen pienipiirteisiä muutaman puu/puuryhmän poistoja harkiten sellaisilta kohteilta, jotka eivät ole luonnonarvokohteita ja joissa saa luontaisestikin merimaiseman auki vähäisellä puuston poistolla. Tämänkin asian voi todeta vertaamalla Aittasaaren arvokkaita luontokohteita toimenpidekarttaan.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Pienpuuston hoitotarve

Huomiota kiinnittää se, että turhan monilla kuvioilla pienpuuston hoitoa on esitetty koko kuviolle eikä pelkästään ulkoilureitin reunavyöhykkeeseen, jossa sen tarve suunnitelmakaudella on monesti ilmeinen.

Suhtaudumme ulkoilureittien reunoja lukuun ottamatta kriittisesti useimpiin sellaisiin pienpuuston hoitoihin, joita on esitetty luonnonsuojelullisesti arvokkaina pitämillemme kuvioille.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yliskylän suunnitelman kuviot ovat jo lähtökohtaisesti äärimmäisen pieniä (vain 0,35 ha) ja lisäksi monesti kuvio on reitinvarressa rajattu reitinvarren hoitotarpeen mukaan. Jo edellä mainittujen syiden takia kuvioille esitettyjä toimenpiteitä ei ole syytä lähteä jakamaan.

Emme ole esittäneet pienpuuston hoitoa arvokkaille luontokohteille kuin siltä osin kun sillä tähdätään kyseisen kuvion luontoarvojen parantamiseen. Tämänkin asian voi helposti todeta vertaamalla mitä tahansa luontoselvitystä alueesta toimenpidekarttaan.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Vieraslajien torjunta

Suunnitelmaluonnoksessa ei oteta kantaa vieraslajien torjuntaan. Tällä hetkellä suunnitelma-alueella on ainakin kuusi kuviota, jossa vieraslajitorjunnalla on kiire. Kuvioilla 122, 123 ja 124 Aittasaaren pohjoisosassa on syytä suorittaa koko ajan leviävän pihdan täsmähävitys (lajia voi olla levinnyt myös lähikuvioille). Vastaavasti Yliskylänlahden rantametsissä on syytä hävittää pensaskanukka-suvun lajin esiintymät kuvioilta 38 ja 39. Myös kuviolta 33 löytyy Suomen lajistoon kuulumattomia, talvellakin lähes 3 m korkeuteen kohoavia kasvistollisia elementtejä, joiden ei

kyseisellä alueella soisi runsastuvan.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ne kuviot missä on havaittu vieraslajeja, on merkitty suunnittelujärjestelmään vieraslajikoodilla ja niistä saadaan tarvittaessa yhteenvedot sijainteineen, pinta-aloineen ym. tietoineen. Tällä hetkellä kaupungilla ei ole selkeää toimintalinjaa eikä resursseja vieraslajien poistoon, mutta kun niitä saadaan, näitä tietoja käytetään hyväksi.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Muutamia huomioita suunnitelmaluonnoksen tekstistä

Puuston ikärakenne (s. 6).

Sivulla todetaan, että metsien ikä painottuu ikäjakauman keski- tai loppupäähän eikä taimikoita tai nuoria metsiä ole kuin reilu kymmenes alueen metsistä. Alueella on todellisuudessa aika vähän kaupunkimetsien kannalta ns. "loppupään" metsiä. Virkistyskäytön kannalta ongelmallisiksi ja vähemmän viehättäviksi yleisesti koettujen taimikoiden ja nuoripuustoisten metsien määrä alueella on aika lailla sopiva. Nuoren puuston osalta tilannetta parantaa myöhemmin suunnitelmatekstissä esille nostettu tosiasia siitä, että suunnittelualueella on kohtalaisen paljon kerroksellisia metsiä, joista löytyy myös nuorta puustoa.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueella on aidosti puuston iän ja kunnon kannalta huolestuttavassa tilassa olevia metsiä, kuten Reposalmen uimarannan liikuntapuiston läheiset erittäin kovassa käytössä olevat kuusikot, joissa on jo nyt merkkejä puuston rappeutumisesta. Lisäksi nämä metsät eivät ole kerroksellisia eli näillä alueilla täytyy jo nyt alkaa varovasti tekemään hienovaraista uudistamistyötä latvusaukkojen kautta.

Lisäksi "kerroksellisuus" tarkoittaa suurimmassa osassa metsiköitä sitä, että isomman puuston alla on yleensä pelkkä pihlajanvesakko, josta ei saa synnytettyä uutta puusukupolvea.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Luonnonhoidon tavoitteet (s. 9-10)

Tässä osassa pitäisi olla asiaa myös siitä, miten alueen metsien luontoarvot turvataan. Nykyteksti on luonnonarvojen vaalimisen kannalta jossakin määrin ristiriidassa maastotodellisuuden kanssa. Muun muassa tekstissä mainitun Karpinselänpuiston alueella on sekä harvennuksesta hyötyviä "ylitiheitä" koivikkoja että sellaisia monipuulajisia lehtimetsiä, joiden luontoarvojen kehittymiselle tiheimmässä (= ilman harvennuksia) kasvaminen on hyödyksi.

Koko suunnitelma-alueella harvennettavaksi esitetyissä kohteissa on melko lailla yhtä paljon koivuvaltaisia, mäntyvaltaisia ja kuusivaltaisia metsiä, lisäksi harvennettavaksi on esitetty Karpinselänpuiston alueella myös monipuulajisia lehtisekametsiä. Tekstissä oleva maininta siitä, että "suurin osa harvennettavista metsistä on koivikoita" ei siten pitäne esim. hehtaarimääräisesti eriteltuna paikkaansa.

Tekstissä mainitaan, että "kaikki Ympäristökeskuksen arvokkaat luontotietojärjestelmän kohteet on jätetty pääosin toimenpiteiden ulkopuolelle", Tämä ei pidä paikkaansa ainakaan Reposalmentien itäpuolisen linnustollisesti arvokkaan alueen osalta, johon on esitetty merkittävälle pinta-alalle harvennuksia ja yksittäisten puiden poistoja.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueen luontoarvot on turvattu jättämällä kaikki arvokkaat luontokohteet toimenpiteiden ulkopuolelle tai hoitamalla arvokasta luontokohdetta juuri kohteen luontoarvon vuoksi (=jalopuumetsät) Tämän asian voi helposti todeta vertaamalla mitä tahansa luontoselvitystä alueesta toimenpidekarttaan.

Reposalmen uimarannan läheiset kuusikot ovat erittäin suosittua ulkoilu- ja oleilualuetta, joten niitä täytyy hoitaa turvallisuuden ja maiseman takia. Alueelle esitetty yhden varttuneen kuusikon harvennus ja muiden alueiden yksittäisten puiden poisto/pienpuuston hoito ei vähennä näitä linnustollisia arvoja.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Uudet hoitoluokat (s. 10-13)

Liikaa luonnoilta erityisen arvokkaita kohteita on jätetty hoitoluokkaan "lähivirkistysmetsä" (C.1.2). Näihin kuuluu myös huomattavan arvokkaista metsäalueita (mm. Alustalaismäki).

Pidämme valittua linjaa kestävämmänä. Ongelma konkretisoituu, jos vertaa lähivirkistysmetsien hoitoluokan hoitopainotteista kuvausta (s. 12) samoihin hoitoluokkiin sijoitettujen alueiden luontoarvoihin.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Viimeisten lisäysten jälkeen peräti 14 % alueen metsistä on arvometsäluokassa. Kaikki vähänkin arvokkaiksi todetut kohteet ovat arvometsäluokassa, myös sellaiset, jotka eivät tiukasti tulkittuna täyttäisi käyttämäämme kriteeristöä. Asian voi helposti todeta vertaamalla mitä tahansa alueesta tehtyä luontokartoitusta hoitoluokkakarttaan.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Metsien hoito (s. 13-14)

Harvennuskohteissa korostetaan virheellisesti koivikoiden määrää.

Yksittäisten puiden poistojen osalta saamamme kartat antavat kuvan siitä, että

toiminnan kohteina saattaa olla koko kuvio eikä vain ulkoilureitin varsi. Esitämme metsänhoitokartan (s. 14) korjaamista siten, että toimenpiderasteria *ulkoilureitin varrella* käytettäisiin nykyistä laajemmin. Jatkossa rasterin selitteen voisi muuttaa myös muotoon *ulkoilureittien varrella ja/tai tonttien reunassa*, jolloin molemmat keskeiset hoitovyöhykkeet tulisivat samalla kertaa määritellyiksi.

Parinkymmenen luontoarvoja omaavan kuvion osalta jää kokonaan rakennusviraston sisäisesti, ilman vuorovaikutusta valmistelemien luonnonhoidon toteutussuunnitelmien varaan (tai pahimmillaan Staran yksittäisen työntekijän päätettäväksi), miten laajassa mitassa yksittäisten puiden poistoja tullaan todellisuudessa toteuttamaan. Pidämme käytäntöä luonnonhoidon työryhmän työtä (suhteessa työryhmälle asetettuihin tavoitteisiin) kohtuuttomasti hankaloittavana.

Maisemanhoidon suppea määrittely tässä ei auta ymmärtämään sitä, mitä useimmilla aluesuunnitelman maisemahakkuukuvioilla todellisuudessa aiotaan tehdä, mitä hakkuulla tavoitellaan ja kuinka suuren osan kuvioista toimenpiteet kattavat.

Jalopuiden osalta pitäisi pystyä huomioimaan myös samojen metsien muut, usein lahoppuhun tai muihin puulajeihin liittyvät luontoarvot sekä erottamaan toisistaan tilanteet, joissa jalopuusto tarvitsee hoitoa ja tilanteet, joissa hoitotarvetta ei varsinaisesti ole. Esim. varttuneissa kuusivaltaisissa metsissä olevat vaahterat eivät ole alueella (kuten eivät Helsingissä laajemminkaan) kovin merkittävä luontoarvo suhteutettuna esim. lahoppuustoiisiin tai sellaiseksi kehittyviin kuusivaltaisiin metsiin. Monissa tilanteissa eri-ikäisiä vaahteroita sisältävä metsikkö pärjää hyvin myös ilman aktiivisia hoitotoimenpiteitä.

Suunnitelma-alueelta on helppo erottaa joukko lehtipuuvaltaisia metsiköitä, joissa jalopuiden huomiointiin kannattaa erityisesti panostaa. Muissa metsissä on LUMO-ohjelman tavoitteiden takia syytä huomioida ja turvata mm. kuuseen, mäntyyn, haapaan, koivuun ja tervaleppään liittyvät suojeluarvot (eri-ikäiset puut, iäkkäät puut, lahovikaiset puut, lahoppuusto jne).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Koivikoiden määrä korjattu.

Tässä suunnitelmassa rasterit ovat sellaisilla kuvioilla, missä on haluttu erityisesti korostaa sitä, että toimenpide on pelkästään reitinvarrella. Viittaamme lisäksi edellä olleeseen kohtaan lähtökohtaisesti

pienestä kuvioden keskikoosta (vain 0,35 ha) eli jo valmiiksi näin pienille kuvioille ei ole mielekästä lähteä esittämään toimenpidettä osalle kuviota. Lisäksi monissa kohdin reitinvarsikuvio on jos osin rajattu toimenpidetarpeen perusteella.

Kuvion sisäistä toteutusta ohjaavat luonnonhoidon linjaus, sekä ennen kaikkea juuri valmistunut luonnonhoidon työohje, jotka on molemmat tehty ls-järjestöjen kanssa yhteistyössä. Näillä turvataan mahdollisten luonto- ja muiden arvojen säilyminen kuviolla. Lisäksi luonnonhoidon asiantuntijat aina suunnittelijasta metsuriin on koulutettu tunnistamaan arvokkaat luontokohteet kuvion sisällä. Toteutuksessa esim. pienpuuston hoito tehdään läpäisyperiaatteella aina niin, että siinä suositaan sekapuustoisuutta, jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle arvokkaat ja hahmokkaat pensaat ja jätetään esim. kosteat ja rehevät laikut raivaamatta.

Voimme aivan hyvin jättää jalopuumetsikön toimenpiteiden ulkopuolelle, jos sen sijainti on sellainen, ettei sitä tarvitse hoitaa muiden syiden takia, esimerkkinä tästä esim. kuvio 81.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen (s. 15)

Luontojärjestöjen näkemyksen mukaan suunnittelualueen luonnon monimuotoisuuden huomiointi sekä luonnonhoidon suuntaaminen järkeville kohteille helpottuisi olennaisesti, jos esim. kaikki METSO I ja II-luokan elinympäristöjen kriteerit täyttävät sekä edustavin osa luokan III kohteista (osa näistä edustaa Helsingissä harvinaisia metsikkörakenteita) kangas- ja kalliometsät, lehdot ja luhdat osoitettaisiin arvometsinä. Nykyinen jalopuumetsiin, tervaleppälehtoihin ja -luhtiin keskittynyt arvottamisjärjestelmä ei kerta kaikkiaan toimi. Yliskylän osalta ongelmia aiheuttaa myös se, että vuosia METSO-ohjelman luonnontieteellisten valintaperusteiden kanssa toimineet luonnonhoidon työryhmän järjestöjäsenet eivät pysty nähtyjen yhteenvetokarttojen perusteella allekirjoittamaan alueella tehtyjen METSO-selvitysten luokitteluratkaisuja.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, johon HKR:llä ei ole korjaustarpeita. Mahdolliset muutosesitykset METSOsta tulee esittää ympäristökeskukselle. HKR:n ehdottamilla hoitotoimenpiteillä ei ole ristiriitaa METSO-kohteiden kanssa, minkä voi todeta vertaamalla toimenpidekarttaa ja METSO-karttoja keskenään.

Lisäksi HKR oli jo alunperinkin huomionnut kaikki arvokkaat alueen luontokohteet arvometsäluokituksella ennen METSO-inventointia eli ts. alueen METSO-I-kohteiksi (ja osin METSO-II) merkityt kohteet olivat arvometsänä jo ennen ympäristökeskuksen tilaamaa METSO-inventointia.

Viimeisten lisäysten jälkeen peräti 14 % alueen metsistä on arvometsäluokassa. Kaikki vähänkin arvokkaiksi todetut kohteet ovat arvometsäluokassa, osa kohteista myös sellaisia, mitkä eivät tiukasti tulkittuna edes täyttäisi käyttämäämme kriteeristöä. Asian voi todeta vertaamalla mitä tahansa alueesta tehtyä luontokartoitusta HKR:n hoitoluokkakarttaan.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Ulkoilureittien varsien hoito (s. 15-16)

Suunnitelmaan olisi hyvä kirjoittaa auki se, mikä on rakennusviraston näkemys ulkoilureittien varsien puuston nykytilasta ja ennen kaikkea kaatumavaarallisten puiden esiintymisestä. Järjestöjen maastokatselmusten perusteella tilanne on pääosalla alueesta ainakin ulkoilureittien osalta tällä hetkellä turvallinen. Tonttien reunojen osalta ymmärrämme ja hyväksymme sen, että ilmeisen kaatumavaarallisia puita ei tonttien reunavyöhykkeessä (max. puun mitta) tule pystyssä pitää.

Nykyinen suunnitelmaluonnos mahdollistaa kaiken järkevästä toiminnasta (aidosti

kaatumavaaralliset puut kaadetaan maalahopuiksi, kauemmaksi reiteistä ei mennä, jos reitin ja kaadettavan puun välissä on järeitä suojaavia puita ym) siihen, että kuvioilla toteutetaan metsien rakenteeseen olennaisesti vaikuttavia mittavia poimintahakkuuta (= poistettavia puita yksittäisten sijasta merkittävästi huomattavasti enemmän) kymmenien metrien päässä teistä, ulkoilureiteistä tai tonttien reunoista. Tilanteessa, jossa ongelmapuita on vähän ja alueiden luontoarvot edustavat pääsääntöisesti Helsingin virkistysmetsien parasta kolmannesta, järjestöt kaipaavat selkeämpiä pelisääntöjä. Toimenpiteiden suoritustapa ja volyymi tulee yksilöidä luonnonhoidon toteuttamissuunnitelmissa. Yliskylän osalta näkemämme tarkempi suunnitelma ei sekään sisällä riittävää ohjausta töiden toteuttajille.

Pienpuuston hoidon osalta toivomme tähän tarkempaa määrittelyä, jossa kirjoitetaan auki metrimääräisesti se, mikä on yleensä se reunavyöhykkeen laajuus, jossa operoidaan. Tämä on keskeisen tärkeää tilanteessa, jossa pienpuuston hoitoa on esitetty useille kymmenille luontoarvoja omaaville kuvioilla. Nykytilannetta jalostaisi paljon, mikäli toimenpide parilla kymmenellä luontoarvoja omaavalla kuviolla rajoitettaisiin vain ulkoilureitin varteen.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Reittien varsien hoitoa ohjaavat luonnonhoidon linjaus, sekä ennen kaikkea juuri valmistunut luonnonhoidon työohje, jossa kyseistä asiaa ohjataan yksilöidysti, ja jotka on molemmat tehty ls-järjestöjen kanssa yhteistyössä. Näillä ohjeilla turvataan mahdollisten luonto- ja muiden arvojen säilyminen. Lisäksi luonnonhoidon asiantuntijat aina suunnittelijasta metsuriin on koulutettu tunnistamaan arvokkaat luontokohteet kuvion sisällä. Toteutuksessa esim. pienpuuston hoito tehdään aina läpäisyperiaatteella niin, että siinä suositetaan sekapuustoisuutta, jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle arvokkaat ja hahmokkaat pensaat ja jätetään esim. kosteat ja rehevät laikut raivaamatta.

Edellä mainitut asiat koskevat myös isomman puuston hoitoa. On täysin mahdotonta lähteä antamaan mitään metrimääräisiä ohjeita yksittäisten puiden poistolle ja pienpuuston hoidolle. Hoito tapahtuu aina kuvion puuston luonteen, topografian, sijainnin, maiseman yms. monen muun tekijän yhteissummuna. Työohje antaa riittävän ohjeen siitä, mitä puita reitin varresta otetaan ja mitä jätetään.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Pienpuuston ja taimikoiden hoito (s. 16)

Parin kymmenen luontoarvoja omaavan kuvion osalta jää kokonaan rakennusviraston ja Staran tulevien toimien (luonnonhoidon toteutussuunnitelma, käytännön hakkuun toteutus) varaan, miten laajassa mitassa pienpuuston hoitoa todellisuudessa toteutetaan. Pidämme käytäntöä luonnonhoidon työryhmän työtä (suhteessa työryhmälle asetettuihin tavoitteisiin) kohtuuttomasti hankaloittavana.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion sisäistä toteutusta ohjaavat luonnonhoidon linjaus, sekä ennen kaikkea juuri valmistunut luonnonhoidon työohje, jotka on molemmat tehty ls-järjestöjen kanssa yhteistyössä. Näillä turvataan mahdollisten luonto- ja muiden arvojen säilyminen

kuviolla. Lisäksi luonnonhoidon asiantuntijat suunnittelijasta metsuriin on koulutettu tunnistamaan arvokkaat luontokohteet kuvion sisällä. Toteutuksessa esim. pienpuuston hoito tehdään aina läpäisyperiaatteella niin, että siinä suositaan sekapuustoisuutta, jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle arvokkaat ja hahmokkaat pensaats ja jätetään esim. kosteat ja rehevät laikut raivaamatta.

Edellä mainitut asiat koskevat isomman myös puuston hoitoa. On lisäksi täysin mahdotonta lähteä antamaan mitään metrimääräisiä ohjeita yksittäisten puiden poistolle ja pienpuuston hoidolle. Hoito tapahtuu aina kuvion puuston luonteen, topografian, sijainnin, maiseman yms. monen muun tekijän yhteissummana. Työohje antaa meille riittävän ohjeen siitä, mitä puita otetaan ja mitä jätetään.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Ruovikot (s.18)

Muutamilla osilla aluetta rajanveto ruovikoiden ja puustoisten rantaluhtien välillä vaikuttaa hieman epäselvältä (kuvion 147 ympäristö, kuvion 115 etelä- ja länsipuoli).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Aluesuunnitelmaluonnoksen kartoista on mahdotonta tehdä tulkintoja tuollaisella tarkkuudella. Kyseiset rajat ovat selkeitä, minkä voi todeta tarkemmista kartoista.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Luonnonhoidon tavoitteet alueittain (s. 19)

Lausuntoaineistoissa ei ollut karttaa, jossa osa-alueet olisi rajattu. Pääosan sijainti on kuitenkin mahdollista hahmottaa nimien ja lyhyiden luonnehdintojen perusteella. Emme kuitenkaan mm. mittavan lausuntoaineiston valmisteluun liittyvistä ajallista rajoitteista johtuen ryhdy kommentoimaan joka ikistä osa-aluekohtaista tavoitetta.

Yleiskommenttina on kuitenkin todettavat, että juuri tämä kohta vaatisi merkittävää täydennystä. Hoidon päätavoitteiden osa-alueittain räätälöityä tiivistelmää tulisi täydentää kunkin osa-alueen keskeisten luontoarvojen tiivistelmällä. Tämä koskee myös niitä tilanteita, joissa arvot ja hoitoesitykset eivät tue toisiaan. Toivomme, että kuviokohtaiset kommenttimme auttavat tässä osa-aluekohtaisten tavoitteiden määrittelyssä.

Erityisen tärkeänä pidämme tekstin muokkaamista osa-alueiden 2, 3, 4, 5, 13, 14, 16 ja 17 osalta, koska näille osa-alueille keskittyy huomattavan suuri osa alueen metsäluonnoltaan erityisen arvokkaista, laajemmista kohteista. Nämä ovat myös niitä alueita, joissa kaadettavien puiden jättämisestä maalahopuiksi olisi suurin luonnonsuojelullinen hyöty.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Puistojen osa-aluekartta on uusimmassa aluesuunnitelman versiossa.

Suunnitelma on jo nyt esitetty tarpeeksi yksityiskohtaisesti. Hoitoesitysten ja luontoarvojen välillä ei ole ristiriitaa, minkä voi todeta vertaamalla alueesta tehtyä

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Metsien hoito (s. 23)

Luontojärjestöjen esitysten mukaan toimimalla kaupunki saisi oletettavasti säästöjä verrattuna tässä yhteydessä arvioituun luonnonhoidon kokonaiskustannukseen (117 376 euroa).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Todellisuudessa säästöt syntyvät siitä, kun suunnitelman mukaiset hoitotyöt saadaan toteutettua kerralla kustannustehokkaasti. On todella kallista lähteä hakemaan yksittäisiä puita erikseen koko kalustolla suunnittelualueelta toistuvasti suunnitelmakauden aikana. Tämä on myös asukastiedotuksen, ulkoilun ja asumisviihtyisyyden kannalta parempi vaihtoehto.

Kuviokohtaiset kommentit

Kuvio 3:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Arvometsäkuviona suunnitelmaluonnoksessa huomioitu hieno tervalepikko. Kuvion sijainti (ulkoilureitti kulkee poikki ja kuvio rajoittuu lisäksi tiehen) ei mahdollista täysin luontaista kehitystä eli ulkoilureitin varteen esitetyt toimenpiteet (yksittäisten puiden poisto ja ulkoilureitin reunan pienpuuston hoito) ovat perusteltuja. Kaadetut puut (vähintään kaikki lehtipuut) tulee jättää maalahopuiksi (kuviotiedoissa maininta siitä, että ”kaadetut puut voi jättää mahdollisuuksien mukaan maalahopuiksi”).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kaadetut tervalepät voidaan jättää maapuiksi.

Kuvio 6:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Miellyttävän monipuolinen rantametsäkuvio, joka rajautuu lännessä ulkoilureittiin. Kuviolle on esitetty harvennushakkuuta ja pienpuuston hoitoa. Esitämme toimenpiteen korvaamista ulkoilureitin varren pienpuuston hoidolla.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Tällä kuviolla harvennus on mitä perustelluin merinäkyvän, puuston elinvoimaisuuden ja kerroksellisuuden vuoksi.

Kuvio 9:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Arvometsäkuvioksi merkitty kuvio, jolle on esitetty toimenpiteeksi ulkoilureitin varteen kohdistuvaa maisemahakkuuta (luodaan järeille vaahteroille tilaa poistamalla niiden ympäriltä pienempää vaahteraa) sekä pienpuuston hoitoa. Kuviolla ei ole käyty maastossa järjestöjen toimesta, mutta se vaikuttaisi kuviotietojen perusteella olevan mahdollinen luonnonsuojelulain luontotyyppikohde (kuviolla merkittävä määrä keski-ikältään 23- ja 48-vuotiasta vaahteraa).

Esitetty toimenpide ei vaikuta sellaiselta, että se olisi hyödyksi kuvion luontoarvoille (tai olisi välttämätön vaahteroiden säilymiselle) eli saattaa kaventaa metsikön rakenteellista monipuolisuutta.

Kuvio sopisi hyvin yhdeksi maastokäyntikohteeksi, jossa voisi keskustella mm. vaahterametsiköiden järkevästä hoidosta.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.. Maastokäynti sopii myös.

Kuvio 12:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Tervaleppävaltainen lehto, jossa on merkittävästi lahopuuta. Kuvio sijaitsee pääosin notkossa, joten se voi jatkossakin kehittyä pääosin ilman hoitotoimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion läpi on rakennettu tie inventoinnin jälkeen. Ei mahdollisuuksia arvometsäksi tehdyn tien ja sijainnin takia.

Kuvio 21:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Esitetty toimenpide (yksittäisten puiden poisto) on tällä kuviolla järkevä toimenpide.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 22:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Mäntyvaltainen kasvatusmetsä, jonka itälaidassa on pienehkö tervaleppävaltainen osa-alue. Esitetyt toimenpiteet (harvennus ja pienpuuston hoito) ovat perusteltuja. Harvennus kannattaisi kohdistaa vain mäntyyn ja pienpuuston hoito pihlajaan.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 23:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Arvokas kuvio, jolle on esitetty yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5) ja esitetyistä metsänhoitotoimenpiteistä luopumista.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuviota täytyy hoitaa sijaintinsa vuoksi (moottoritien varsi) Ei täytä C5-kriteerejä.

Kuvio 23.1:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Luontoarvoja omaava kuvio (METSO II), jolle on esitetty pienpuuston hoitoa ja yksittäisten huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa Laajasalontien ja ulkoilureitin läheisyydestä. Pihlajaan kohdistuva pienpuuston hoito kuviolla on perusteltavissa oleva toimenpide. Mikäli huonokuntoisia tai kuolleita puita kaadetaan, nämä kannattaisi jättää maalahopuiksi kuviolle.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

METSO:on kohdistuvat -muutostoiveet täytyy esittää METSO- inventoinnin tilaajalle eli ympäristökeskukselle.

Pienpuuston hoito kohdistuu pihlajaan. Osa kaadettavista puista voidaan jättää maapuuksi.

Kuvio 24:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen kitumaan kalliometsä, jossa on useita keloja. Kuvio täyttää METSO I luokan kalliometsän kriteerit. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

METSO:on kohdistuvat -muutostoiveet täytyy esittää METSO- inventoinnin tilaajalle eli ympäristökeskukselle.

Ei edustavan kalliometsän rakeenpiirteitä, joten ei sovelias C5:ksi.

Kuvio 25:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Laaja kuvio, jonka sisällä on hoitotarpeeltaan erilaisia osa-alueita. Kuviolle on esitetty yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoitotarvetta on etenkin ulkoilureittien varsilla sekä kuvion eteläosassa laajemminkin. Pienpuustossa on runsaasti mm. vaahteraa, jota kannattaa säästää (hoito kesäaikaan). Pohjois-

eteläsuuntaisen ulkoilureitin länsipuolella sijaitseva kuvion reheviä luoteisosaa tulee jättää pienpuuston hoidon ulkopuolelle, lukuun ottamatta kuvion pohjoispään risteysalueen näkemäaluetta.

Kuviolla on myös selvä muutamien lahovikaisten kuusten poistotarve ulkoilureittien varsilla (kuvion luoteisosaa, kuvion kaakkoisosaa). Kuvion kaakkoisosan etäämmällä reitistä sijaitsevat kuolleet pystykuuset on syytä jättää kaatamatta, koska niiden ja ulkoilureitin välissä on riittävästi suojaavia, järeitä puita. Kuviolla on jo nyt jonkin verran maalahopuita, joten maisema ei "turmellu", vaikka muutaman kaadettavan puun jättäisi maalahopuiksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Voidaan varmaankin toimia pitkälti esitetyn mukaan. Tosin sillä varauksella, että reiteille/tonteille yltävien kuolleiden/huonokuntoisten puiden kaadot arvioidaan tapauskohtaisesti paikan päällä.

Kuvio 26:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen tervaleppälehto. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

On merkitty jo alunperinkin arvometsäksi.

Kuvio 27:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Luonteeltaan vaihteleva kuvio, jonka poikki kulkee ulkoilureitti. Kuvio kannattaisi jakaa kahtia muodostamalla kuvion koillisosan puoliavoimesta (entinen puutarha) oma kuvionsa, jolloin kuvion runsaspuustoinen kaakkoisosaa sekä reitin varsi muodostaisivat oman kuvionsa. Lisäksi kuvion länsiosan runsaslahopuustoinen lehto tulisi liittää rantalehtokuvioon 28.

Esitetyt toimenpiteet (yksittäisten puiden poisto ja pienpuuston hoito) ovat mielekkäitä ulkoilureitin varressa sekä kuvion itäosassa. Mikäli kuviorajaa ei muuteta, niin kuvion runsaslahopuustoinen länsiosa tulee jättää käsittelyn ulkopuolelle pois lukien mahdollinen yksittäisten ongelmapuiden kaato maalahopuiksi nykykuvion luoteisreunan tontin rajoilta. Myös kuvion itäosa sopii erinomaisen hyvin lahoppuuston jätölle (myös jokunen pystylahoppu mahtuu ilman turvallisuusriskiä).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion raja kulkee niin, että sen itä- ja etelälaita on ulkoilureitissä, pohjoisraja tontissa ja länsi-lounaisraja arvohodossa. Puiden kaatojen kanssa voidaan toimia esitetyllä tavalla.

Kuvio 28:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Tervaleppävaltainen rantalehto, joka on merkitty arvometsäksi. Kuviota kannattaisi laajentaa itään parikymmentä metriä siten, että siihen sisältyisi kuvion 27 länsiosan runsaslahopuustoinen ja myös tervaleppää merkittävässä määrin kasvava lehto.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion 27 ja 28 raja on tehty sillä perusteella, missä arvokas tervaleppä-tuomikuvio loppuu.

Kuvio 29:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Talojen ja ulkoilureittien välissä sijaitseva kuvio, josta on sijainnin takia pakko ajoittain poistaa kaatumavaarallisia puita. Esitetyt toimenpiteet (yksittäisten puiden poisto, pienpuuston hoito) perusteltuja, pienpuustossa syytä säästää tuomet.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 31:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Kuvio on rantaosaltaan mitä ilmeisimmin lehtoa ja eteläosastaan lehtomaista kangasta (kuviokartalla merkitty tuoreeksi kankaaksi). Kuviolle on esitetty toimenpiteeksi yksittäisten puiden poisto ja pienpuuston hoito..

Kuviolla ei näyttäisi olevan ns. ongelmapuita, joten esitetty yksittäisten puiden poistotoimenpide tulisi poistaa. Jos tällaisia puita suunnitelmakaudella kehittyy, niin mikään ei estä niiden kaatoa. Pienpuuston hoito on tarpeen ja järkevää ainoastaan ulkoilureitin varrella (3 m vyöhyke). Siltäkin osin olisi järkevää tehdä toimenpiteen tarkennus.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Suurimmalla osalla kuviota kallioisuus vähentää puuntuotoskykyä. Kuviolla on muutamia kuolleita heikentyneitä puita. Pienpuuston hoito tehdään reitin- ja tontin varteen.

Kuvio 32:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen kalliomäki, jossa on myös näkyvästi lahopuuta (METSO I luokan kalliometsä). Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

Ilmeisten luonnonarvojen takia kuvio tulisi osoittaa arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

METSO:on kohdistuvat -muutostoiveet täytyy esittää METSO- inventoinnin tilaajalle eli ympäristökeskukselle.

Ei rakennepiirteiltään tarpeeksi edustava C5:ksi.

Kuvio 33:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan harvinaisen monipuolinen (8 puulajia) sekametsälehto, johon on muodostunut jo näkyvästi lahopuuta. Kuvion rajausta kannattaisi muuttaa siten, että kuvion 34 luoteisosa (ulkoilureitin ja kuvion 33 rajan välinen osa) liitettäisiin kuvioon 33.

Kuviolle on esitetty toimenpiteinä yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Vaarallisia ongelmapuita ei tällä hetkellä vaikuttanut olevan, joskin etenkin kuvion itäpuolella olevan tontin ympäristö vaatii erityishuomiota ja ilmeisen kaatumavaarallisten puiden alas ottoa. Laajempaan toimintaan kuviolla ei yksittäisten puiden osalta liene tarvetta suunnitelmakaudella. Pienpuuston hoito on syytä rajat vain ulkoilureittien reunaan (3 m vyöhyke). Tärkein toimenpide kuviolla on kuitenkin n. 3m korkean vieraslajin hävittäminen kuvion pohjoisosasta.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuviolta täytyy kaataa sijaintinsa takia kuolleet ja heikkokuntoiset puut. Myös pienpuuston hoito koko kuviolla on perusteltua, koska kuviota ympäröivät reitit ja tontti. Lehtopensaat säästetään hoidossa. Tatar on merkitty suunnittelujärjestelmään. Tätä merkintää käytetään hyväksi kun saamme resursseja vieraslajien hoitoon.

Kuvio 34:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Ulkoilureittien halkaisema kuvio, joka rajautuu tonttien laitoihin muutamilla sivustoilla. Kuvion rajausta kannattaisi muuttaa siten, että kuvion luoteisosa (ulkoilureitin ja kuvion 33 välinen osa kuviosta) liitettäisiin sitä luonteeltaan vastaavaan kuvioon 33.

Kuviolle on esitetty toimenpiteinä yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Ulkoilureitit ja tontin reunat tekevät kuviosta sellaisen, että yksittäisten puiden kaataminen suunnitelmakaudella lienee järkevää. Pienpuuston hoitotarvetta on lähinnä reittien varsilla.

HKR:n kommentti 26.2.2014

Ok.

Kuvio 35:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Topografialtaan vaihteleva ja puustoltaan luonnontilaisen kaltainen kalliometsäkuvio, osalla kuviota metsämaalaikkuja. Lahopuuta paikoin keskittyminä ja myös vanhoja mäntyjä jonkin verran (METSO I-II). Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion rakennepiirteet ja sijainti eivät puolla C5-luokitusta.

Kuvio 36:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Kuviorajoja kannattaisi muuttaa siten, että kuvion länsiosa (n. kolmannes nykykuvioista) yhdistettäisiin sitä luonteeltaan muistuttavaan kuvion 37 etelä- ja lounaisosaan. Vuoden 2013 aluesuunnitelmaluonnoksessa kuviolle ei oltu esitetty toimenpidettä, mutta uudemmissa aineistoissa (Tforest) kuviolle on esitetty yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Maastokatselmuksella (talvi 2013) toimenpidetarvetta ei havaittu.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion rajausta on perusteltu kallion tontin ja ulkoilureitin välissä. Toimenpide on lisätty myrskytuhojen ja asukastoiveiden takia.

Kuvio 37:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Laaja ja luonteeltaan turhan heterogeeninen kuvio. Kuvio tulisi jakaa kahdeksi eli luoteis- ja pohjoisosan mäntyvaltaiseen osaan (n. 2/3 nykykuvioista) ja kuusivaltaiseen lounais- ja eteläosaan. Jälkimmäiseen osa-alueeseen kannattaisi yhdistää nykyisen kuvion 36 vanhaa kuusta kasvava länsiosa, joka eroaa muusta kuvioista 36.

Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä, mikä on kaikin puolin järkevää tilanteessa jossa kuviolla on äskettäin toteutettu melko mittava yksittäisten puiden kaatoprojekti. Työjälki maastossa (osaa jätetyistä rungoista pätikitty turhaan ja tökerön näköisesti) herätti maastokatselmuksella kysymyksen siitä, onko alueella harjoitettu kaupungin toimenpiteiden jälkeen myös luvaton asukasaktivismia (polttopuun haku). Lahopuun jättäminen kuviolle on mitä järkevintä ja hyvin linjassa myös LUMO-ohjelman ja luonnonhoidon linjausten kanssa.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kyseiset kaadot eivät ole rakennusviraston tilaamia, eivätkä Staran metsäosaston tekemiä.

Kuvio 38:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Lehtokuvio, jolla on vakava vieraslajiongelman (pensaskerroksen valtalajina jokin pensaskanukka). Kuviolle ei ole kuitenkaan esitetty mitään toimenpidettä. Toimenpiteeksi tulisi esittää vieraslajin hävittäminen raivaamalla ja kantokäsittelyllä, ja jalopuiden istutus.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kanukka on merkitty järjestelmään vieraslajina. Kaupungilla ei ole resursseja laajamittaiseen vieraslajien poistoon.

Kuvio 39:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Ulkoilureitistä johtuen yksittäisiä reitin kannalta ongelmallisia puita on syytä ajoittain ottaa alas. Näitä puita on jo nyt muutamia ja lisää kehittynee suunnitelmakaudella. Tästä syystä esitetty toimenpide (yksittäisten puiden poisto) on perusteltu. Koska kuvio on arvometsää, jolla on myös lahopuuarvoja, niin kaadettavat puut tulisi siirtää maalahopuiksi reitin ja rantapolun pohjoispuolelle (sopivat parhaiten leveämpään länsiosaan).

Kuviolta 38 on levinnyt jonkin verran vieraslajia (jokin pensaskanukka) myös tälle kuviolle. Tilanne tulisi selvittää ja lajin leviäminen ehkäistä hävittämällä se myös tältä kuviota.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 44:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Teiden välissä sijaitseva varttunut koivuvaltainen metsikkökuvio. Esitetyt toimenpiteet (yksittäisten puiden poisto ja pienpuuston hoito teiden varsilla) ovat kaikin puolin perusteltuja. Muutaman kaadettavan koivun voisi jättää maalahopuiksi tai katkaista puolivälistä tekopötkelöksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 45:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Nuori tiheä istutusmännikkö, jolle esitetyt toimenpiteet (harvennus ja pienpuuston hoito) ovat kaikin puolin paikallaan.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 55:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Eri-ikäisrakenteista tuoretta kangasta. Puustossa on mäntyjen lisäksi kuusta, koivua, pihlajaa, haapaa ja katajaa. Vanhoista poimintakannoista huolimatta luonnontilaisuuden elementtejä on runsaasti. Pystyyn kuolleiden kuusten lisäksi varsinkin koivulahopuuta on runsaasti. Täyttää METSO I luokan keskirehevän kangasmetsän kriteerit. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Esitämme hakkuista luopumista ja kuvion merkitsemistä arvometsäksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on sijainniltaan sellainen, että sen täytyy olla hoidon piirissä. Kuvion puusto ja rakennepiirteet eivät täytä käyttämiämme arvometsäkritterejä.

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Kuvio 58:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Kuvion itäosa taimikon sijasta eri-ikäisrakenteista mäntyvaltaista metsää, länsiosassa vanhempaa puuta vähemmän. Taimikonhoito kannattaisi kuvion itäosassa rajata männyn kasvua haittaavan pihlajan vähentämiseen.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 60:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Vanhaa kuusivaltaista metsää, jonka poikki kulkee kaksi metsäpolkua pohjoispuolen taloilta eteläpuolen teille. Kuviolla on jo jonkin verran kuusilahopuuta. Kuvio on osa luontotietojärjestelmän arvokasta lintualuetta. Kuviolle on esitetty toimenpiteeksi huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistamista tie- ja tonttirajasta sekä sitä, että ”luodaan metsikön heikentyneisiin osiin latvusaukkoja poistamalla muutamia puita”,

Kuvion sisäosissa ei ole hoitotarvetta pois lukien se, että yksi länsipuolisen metsäpolun päälle kaatumassa oleva konkelo kannattaisi ottaa alas. Yksittäisten puiden kaataminen (kannattaa jättää maalahopuiksi) tien reunasta ja tonttien rajalta OK.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio rajautuu joka sivultaan teihin ja tontteihin ja sen läpi menee käytettyjä polkuja. Kuvion reunojen hoidon lisäksi vanhaa kuusikkoa täytyy alkaa uudistamaan pikkuhiljaa latvusaukoilla, jotta vanhan puuston alle saadaan luotua uutta taimiainesta. Maapuuta voidaan jättää sopiviin kohtiin.

Kuvio 61:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Luonnontilaisen kaltainen kitumaan kalliomäki (METSO II). Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Kuvio 62:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Tonttien laidassa sijaitseva kuvio, jossa on koivuvaltaista nuorta puustoa, jonka yllä on jonkin verran vanhempia koivu- ja haapaylispuita.

Kuviolle on esitetty toimenpiteinä yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Toimenpiteet ovat kuvion sijainnin ja luonteen takia perusteltuja, kaadettavista ylislehtipuista ainakin jonkun saisi jättää maalahopuiksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 63:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Esitetty toimenpide (ylispuustoisien taimikon hoito) taitaa olla ajankohtainen vasta suunnitelmakauden keski- tai loppupuolella.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 64:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Varttunut tiheä kuusikko tien ja tonttien välissä, päällä jokunen vanhempi koivu. Esitetty harvennus on tällä sijainnilla ja metsän luonteella järkevä toimenpide, kunhan kaikki lehtipuut säästetään.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 65:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Pieni kuvio tonttien puristuksessa. Esitetty pienpuuston hoito mitä järkevin toimenpide.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 66:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Laaja kuvio, jossa kasvaa 60-80 v kuusivaltaista puustoa. Kuusen ohella puustossa on merkittävästi mäntyä sekä jonkin verran koivuja. Kertaalleen jossakin vaiheessa harvennettu kuvio. Pystylahopuuta on alkanut muodostumaan mukavasti ja myös muutamia maalahopuita löytyy. Puuston iästä johtuen lahopuustoisuus ja muut luonnonarvot kehittyvät melko nopeasti, jos puuston annetaan rauhassa vanheta.

Kuviolla kulkee useampi kapeahko ulkoilureitti, jotka toimivat talvella 2013 latuina. Kuvio on osa uimarannan pohjoispuolista vanhempien kangasmetsien kokonaisuutta ja osa arvokasta lintualueutta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteeksi kuolleiden ja huonokuntoisten puiden poistoa teiden ja ulkoilureittien läheisyydestä, latvusaukkojen luomista heikentyneiden puuryhmien kohdalle sekä pienpuuston hoitoa.

Valtaosa alueesta tulisi jättää hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle. Ulkoilureittien reunan (3 m) ja tien varren pienpuuston hoito on OK, joskaan ainakaan metsän sisäosassa akuuttia hoitotarvetta ei näyttäisi olevan. Kuvion itä- ja keskiosassa ulkoilureitin tai tien varressa ei näyttänyt olevan vaarallisia puita, mutta kuvion länsireunassa hoitopaine on reittien runsaudesta johtuen selkeämpi. Erityiskohteena on syytä huomioida lasten leikkipuistoon rajautuva kuvion länsireuna.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio sijaitsee erittäin kovalla käytöllä olevalla, liikuntaviraston hallinnoimalla alueella. Kuvio rajautuu tiehen, uimarantatoimintoihin ja reitteihin. Lisäksi kuvion sisällä kulkee lukuisia virallisia ja epävirallisia reittejä. Kuvion kuusikko on jo biologisen ikänsä ehtoopuolella ja siinä on merkkejä rapistumisesta. Isomman puuston alla ei kasva juurikaan uuden puusukupolven taimiainesta. Näistä syistä koko kuvio on oltava hoidon piirissä ja lisäksi sen vaiheittainen uudistaminen on aloitettava. Uudistaminen tapahtuu muutaman puun latvusaukkojen kautta, jolloin linnusto- ja maisema-arvot eivät vaarannu.

Kuvio 67:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Kuvio sisältää luonteeltaan kaksi vaihtelevaa osa-alueutta. Kuvion etelä- ja keskiosa on omassa sarjassaan edustavaa ja Helsingissä harvinaista metsikkörakennetyyppiä edustavaa vanhojen ylispuumäntyjen ja -koivujen alle luontaisesti kehittyntä erikäisrakenteista kuusivaltaista metsää (myös yksittäisiä lahopuita). Pohjoisosa on ylispuumäntyjen ja -koivujen alle kehittyntä, mutta harvennuksen takia kuusikon osalta melko tasarakenteista varttunutta kuusikkoa. Myös lahopuuta on tällä osalla muuta kuviota niukemmin. Kuvio on osa uimarannan pohjoispuolista vanhempien kangasmetsien kokonaisuutta, joka on myös osa arvokasta lintualueutta.

Koko kuvio on esitetty harvennettavaksi ja lisäksi kuviolle on esitetty pienpuuston hoitoa.

Esitämme kuvioon jakoa kahteen yllä kuvatun rakenne-eron perusteella. Kuvion etelä- ja keskiosa esitetään lisäksi arvometsäksi (C5). Kanta kuvion etelä- ja keskiosan harventamiseen on kielteinen. Pohjoisempi osa-alue voidaan kevyesti harventaa. Koko kuvion pienpuuston hoitoon kantamme on niin ikään kielteinen pois lukien ulkoilureittien reunavyöhykettä (3 m), jossa lieenee hoitotarvetta ainakin suunnitelmakauden loppupuolella.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion raja-
us on toimiva ulkoilureitin ja uimarannan välissä. Kuvio sijaitsee erittäin

paljon käytetyllä alueella uimarannan ja rantareitin välissä liikuntaviraston liikuntapuiston alueella. Kuvion puusto on pääosin ylitiheää varttunutta kuusta, kuusikon tiheyden vuoksi pensas-, kenttä ja pohjakerros on olematon metsikön tiheydestä johtuvan valon puutteen vuoksi eli metsä ei ole kerroksellinen (=siellä ei ole luontaista taimiainesta isomman puuston alla)

Kuvion harvennus on perusteltua kuvion sijainnin takia (=turvallisuus, viihtyisyys, harvennuksella saavutettavat maisema-arvot). Lisäksi harvennuksella parannetaan kuvion luontaisen uudistumisen edellytyksiä ja ohjataan puulajisuhdetta sekapuustoisemmaksi.

Kuvio ei täytä C5-kriteerejä.

Kuvio 68

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Vanhojen mäntyjen ja koivujen alle kehittynyt sekapuustoinen taimikko. Ulkoilureitti kulkee kuvion poikki. Kuviolle on esitetty ylispuustoisien taimikon hoitoa sekä ylispuukoivujen poistamista.

Ajan saatossa kuviolle kehittyy erinomainen eri-ikäisrakenteinen metsä. Maltillinen taimikonhoito ei olennaisesti heikennä kuvion suojelu- tai virkistysarvoja, joten emme vastusta taimikonhoitoa. Ylispuuta ei kuitenkaan tulisi poistaa.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Myös muutamia huonokuntoisimpia ylispuuta joudutaan poistamaan taimikon kasvun ja läheisen parkkipaikan vuoksi.

Kuvio 69:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Puustorakenteeltaan eri-ikäisrakenteinen kitumaan kalliomännikkö. Maisemallisesti arvokas. METSO II. Kuviolla on myös luontotietojärjestelmän arvokas kasvikohte. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Kuvio 70:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Poikkeuksellisen komea rantametsä, jota luonnehtii osin kilpikaarnaisten vanhojen mäntyjen runsas esiintyminen. Kuvio on osa uimarannan pohjoispuolista vanhempien kangasmetsien kokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

Esitämme kuviota arvometsäksi (C5) erityisperusteena huomattavat lähimaiseman kauneusarvot.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Puustonsa ja maisemansa puolesta kieltämättä hieno, mutta tässä kohti ongelmana käyttö eli se, että kohde on kovassa käytössä oleva uimaranta. Tästä syystä kohde ei ole arvometsä C5.

Kuvio 72:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Pieni taimikkokuvio, jolle esitetty taimikonhoito on toimenpiteenä perusteltu.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 73:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Melko tasarakenteisen vanhan mänty- ja koivupuuston luonnehtima kuvio, valtapuuston alla paikoin tiheää pihlajavesakkoa. Kuvion poikki kulkee useita ulkoilureittejä ja polkuja (uimarannan läheisyys).

Sijainnin ja käytön takia pienpuuston hoito (kuten on esitetty) ainakin reittien varsilla on paikallaan.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 74:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014

Maisemallisesti komean vanhan mäntyvaltaisen puuston vallitsema rantametsäkuvio. Männyn joukossa kasvaa myös jonkin verran vanhoja koivuja. Muutamat kelot monipuolistavat maisemaa.

Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Merkittävien kauneus- ja maisema-arvojen takia kuviota voisi harkita arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio ei täytä arvometsäluokalle asetettuja kriteerejä. Lisäksi kuvion arvoa vähentää raju kuluneisuus. Vieressä on epävirallinen temppupyörärata ja uimaranta.

Kuvio 75:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014***

Edustava ja runsaslahopuustoinen lehto. Kuviolla kasvaa yli 40 puumaista vaahteraa ja sillä on myös merkittävästi lahopuuta. METSO I luokan arvolehto ja lisäksi kuvio täyttää luonnonsuojelulain 29 § mukaisen suojellun jalopuumetsän kriteerit.

Kuvio on aivan länsireunaansa (ulkoilureitin ja kentän väli) lukuun ottamatta selkeä osa Alustalaismäen arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle on esitetty pienpuuston hoitoa.

Esitämme kuvion hoitoluokaksi arvometsää (C5). Pienpuuston hoito on syytä rajata vain länsiosan ulkoilureitin reuna-alueelle (3 m vyöhyke) ja siinäkin on syytä välttää mahdollisten nuorten vaahteroiden kaatoa. Kuviorajoja kannattaa lisäksi muuttaa siten, että kuvion länsilaita (ulkoilureitin ja kentän väli) rajataan omaksi kuviokseen ja lisäksi kuvion 76 järeitä vaahteroita sisältävä luoteisosa rajataan osaksi kuviota 75.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on muutettu arvometsäksi ja merkitty ls-kriteerit täyttäväksi jalopuumetsäksi.

Kuvio on merkitty METSO-II kohteeksi YMK:n tilaamassa METSO-inventoinnissa. Muutostoiveet pitää ohjata ympäristökeskukselle.

Pienpuuston hoito tehdään kuvion sijainnin vuoksi (risteilevät reitit, polut, uimarannan läheisyys) koko kuviolle vaahteraa suosien.

Kuvio 76:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen ja lahopuustoinen lehtomaisen kankaan kuusivaltainen metsä. Kuvion pohjoisreunassa kasvaa useita puumaisia vaahteroita, jotka kuuluvat samaan huomattavaan vaahteraesiintymään (LSL 29 §) kuin kuvio 75. METSO I luokan metsä. Selkeä osa Alustalaismäen arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty metsänhoitotoimenpiteitä.

Esitämme kuviota arvometsäksi (C5) ja kuviorajan korjaamista siten, että pohjoisosan järeät puumaiset vaahterat sisällytetään kuvioon 75.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvioraja korjattu.

Kyseinen kuvio ei täytä rakennepiirteiltään eikä puustoltaan arvometsä-kriteerejä.

Kuvio 78:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Edustava ja runsaslahopuustoinen kalliometsä. METSO I. Selkeä osa Alustalaismäen arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty metsänhoitotoimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on merkitty METSO-II kohteeksi YMK:n tilaamassa METSO-inventoinnissa. Muutostoiveet pitää ohjata ympäristökeskukselle.

Kyseinen kuvio ei täytä rakennepiirteiltään eikä puustoltaan kalliometsän arvometsä-kriteerejä.

Kuvio 79:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Saunarakennukselle johtavan ulkoilureitin halkaisema kapea kuvio, joka on kuvion sijainnin ja käytön (rannassa veneitä) takia perusteltua pitää jatkossakin hoidon piirissä. Kuviolle on esitetty kuolleiden ja huonokuntoisten puiden poistoa, mikä järkevää on. Yksittäisiä puita (lähinnä lahovikaisia koivuja) on ajoittain pakko poistaa, mutta ainakin muutaman saisi jatkossa jättää maalahopuiksi (sopivat paremmin ulkoilureitin länsipuolelle).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 80:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

METSO I luokan lahopuustoinen kalliometsä. Pohjoisosan kallionjyrkänne voidaan tulkita metsälain mukaiseksi erityisen arvokkaaksi elinympäristöksi. Selkeä osa Alustalaismäen arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty metsänhoitotoimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on merkitty METSO-II kohteeksi YMK:n tilaamassa METSO-inventoinnissa. Muutostoiveet pitää ohjata ympäristökeskukselle.

Kyseinen kuvio ei täytä rakennepiirteiltään eikä puustoltaan kalliometsän arvometsä-kriteerejä.

Kuvio 81:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Lehtipuuvaltainen kosteahko lehtomainen kuvio, joka kenties ammoin ojitettua suota. Vaahteraa ja haapaa myös lahopuuna runsaasti. METSO I –luokan kohde, joka runsaan järeän vaahteran johdosta täyttää myös luonnonsuojelulain 29 § mukaisen suojellun jalopuumetsän kriteerit. Kuvion pohjoisosassa kuusivaltaisempi METSO I –luokan lahopuustoinen rinnemetsä. Selkeä osa Alustalaismäen arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty metsänhoitotoimenpiteitä. Esitämme

kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on merkitty METSO-II kohteeksi YMK:n tilaamassa METSO-inventoinnissa. Muutostoiveet pitää ohjata ympäristökeskukselle.

Kuvio muutettu arvometsäksi jalopuustoisuuden (ja runsaan haapalahopuun) perusteella.

Tässä hyvä esimerkki jalopuumetsästä, mikä ei kaipaa minkäänlaista hoitoa.

Kuvio 82:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Avokalliota ja lahoppuustoista männikköä, pohjoisosassa ja reunoilla lehtipuustoakin. Lahoppuustoa paikoin runsaasti. Täyttää ainakin METSO II –luokan kriteerit, mahdollisesti METSO I –luokankin.

Selkeä osa Alustalaismäen arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty metsänhoitotoimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on merkitty METSO-II kohteeksi YMK:n tilaamassa METSO-inventoinnissa. Muutostoiveet pitää ohjata ympäristökeskukselle.

Kyseinen kuvio ei täytä rakennepiirteiltään eikä puustoltaan kalliometsän arvometsäkriteerejä.

Kuvio 83:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Arvometsäksi osoitettu lehtipuuvaltainen metsäkuvio, jossa lienee niin paljon puumaisia vaahteroita, että kuvio täyttää luonnonsuojelulain suojeleman jalopuumetsän kriteerit. Kuvio on selkeä osa Alustalaismäen arvokasta luontokokonaisuutta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteiksi järeitä vaahteroita haittaavien isompien puiden tarpeen mukaan tapahtuvaa poistoa, huonokuntoisten puiden poistoa teiden läheisyydestä ja pienpuuston hoitoa vaahteraa suosien. Kuvion sijainnista johtuen (rajautuu itäosaltaan tonttiin ja länsi- ja luoteislaidaltaan pääulkoilureittiin) toimenpiteet ovat perusteltuja. Kaadettavat puut on kuitenkin syytä kaikki jättää kuviolle maalahopuiksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 85:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Suunnittelualueen edustavimpiin kuuluva monipuulajinen (koivu, haapa, raita, tuomi, itäreunassa myös viitisen toista puumaista vaahteraa), luontaisesti kehittynyt lehtimetsä. Kasvillisuus lieene lehtomaisen kankaan sijasta lehtoa. Metsässä on myös melko runsaasti itseharvenemisen seurauksena muodostunutta ohutläpimittaista lehtilahopuuta. Kuvion itäosa (kartalla näkyvän polun ja ulkoilureitin väli) eroaa rakenteeltaan muusta kuviosta puumaisten vaahteroiden ja hoidetumman luonteensa takia.

Kuviolle on esitetty harvennusta ja pienpuuston hoitoa.

Harvennushakkuu merkitsisi merkittävää luontoarvojen heikentämistä. Pienpuuston hoito on perusteltua lähinnä ulkoilureitin varrella. Kuvio on lisäksi osa arvokkaiden lehtimetsäkuvioiden kokonaisuutta (Tuhatjalkaisen alue). Edellä mainituista syistä esitämme harvennuksesta luopumista ja kuvion huomiointia arvometsänä (C5). Kuvion jakaminen kahdeksi kuvioksi voisi olla myös perusteltua.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Tämä ”edustava” ylitieheä koivikko on jätemaa-täyttömaalle koulupihan ja tien väliin syntynyt (mahdollisesti istutettu) metsä. Koivikko on syystä tai toisesta jäänyt harventamatta ja vaatisi nyt kiireellisen harvennuksen.

Kuvio tulee olla hoidon piirissä sijaintinsa takia. Harvennuksella metsästä saadaan jatkossa elinvoimainen, valoisa ja viihtyisä koulupihan ja tien reunametsä. Lisäksi harventamisella parannetaan kuvion luontoarvoja, koska puuston kerroksellisuus paranee ja puulajisuhdetta voidaan ohjata sekapuustoisemmaksi poimimalla koivun seasta muuta puulajistoa.

Kuvion itäpäästä tien ja polun välistä on poistettu hiljattain viidennessä kuvion puustosta ilmeisesti maaputkitöiden takia. Näin kuvion pinta-ala on tippunut n. hehtaaria n. 0,8 hehtaariin eli jäljelle jäävää kapeata kuviota on entistä tärkeämpi hoitaa, jotta se pysyisi jatkossa elinvoimaisena reunametsänä.

Kuvio 87:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Oletettavasti lehtopohjainen nuori lehtimetsä. Pääosa kuviosta on melko tasarakenteista koivikkoa. Kuvion pohjois- ja luoteislaita on sen sijaan puustoltaan monipuolisempaa eli puusto on eri-ikäisempää ja koivun joukossa kasvaa myös raitaa ja haapaa.

Kuvio on esitetty harvennettavaksi, minkä lisäksi sille on esitetty pienpuuston hoitoa.

Kuvion luoteis- ja pohjoisosaa on osa arvokkaiden lehtimetsäkuvioiden kokonaisuutta (Tuhatjalkaisen alue). Harvennus merkitsisi kuvion luoteis- ja pohjoisosassa luontoarvojen maltillista heikentymistä. Muun osan harventaminen ei aiheuta ongelmia.

Edellä mainituista syistä esitämme kuvion jakamista ja harvennuksesta luopumista kuvion luoteis- ja pohjoisosassa. Tämän osan kuviosta voisi myös liittää kuvioon 88. Pienpuuston hoitotarvetta on lähinnä ulkoilureittien varrella.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion pohjois-luoteislaitaan luhta-aluetta vasten voidaan jättää hoitamaton vyöhyke.

Kuvio 88 :

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Monipuulajista, rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista lehtimetsää kasvava lehtokuvio, joka myötäilee kapeana kuviona mäen alustaa. Koivun, haavan ja raidan lisäksi kuviolla kasvaa ilmeisesti myös useita puumaisia vaahteroita, pääosa vaahteroista lienee kuitenkin kuvion 89 puolella. Ulkoilureitti kulkee kuvion lounais- ja koillisosan poikki. Kuvio on esitetty uudemmissa suunnitelmissa arvometsänä.

Kuvio muodostaa osan usealle kuviolle ulottuvasta luonnonsuojelulain 29 § mukaisesta suojellusta luontotyyppistä. Kuvio on lisäksi osa arvokkaiden lehtimetsäkuvioiden kokonaisuutta (Tuhatjalkaisen alue). Kuviota voisi hieman laajentaa kuvion 87 pohjois- ja luoteisosan suuntaan.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on jo nyt rajattu tarkasti kostean luhtaisen alueen elinympäristön rajoja myöten.

Kuvio 89:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Mäen länsi-, lounais-, etelä-, kaakkois- ja itärinteelle sijoittuva, puustoltaan vaihteleva kuvio, jossa kasvaa ainakin haapaa, puumaisia pihlajia, koivuja, raitoja, mäntyjä sekä vajaa parisenkymmentä puumaista vaahteraa. Ulkoilureitti halkaisee kuvion länsiosan ja kulkee myös kuvion koillisreunaa pitkin. Kuviolle on esitetty toimenpiteeksi yksittäisten puiden poistoa.

Kuvio muodostaa keskeisen osan usealle kuviolle ulottuvasta luonnonsuojelulain 29 § mukaisesta suojellusta luontotyyppistä. Kuvio on lisäksi osa arvokkaiden lehtimetsäkuvioiden kokonaisuutta (Tuhatjalkaisen alue). Edellä mainituista syistä esitämme kuvion huomiointia arvometsänä (C5). Kuviolle esitetty melko laaja-alainen (yksittäisten puiden poisto jalojen lehtipuiden ja mäntyjen läheltä, huonokuntoisten puiden poisto tien varresta) yksittäisten puiden poistotoimenpide esitetään rajattavaksi siihen, että muutama tein varren puu kaadetaan maalahopuiksi suunnitelmakaudella. Järjestömaastokäynnin yhteydessä ongelmapuuta ei havaittu.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio muutettu arvometsäksi jalopuustoisuuden perusteella.

Yksittäisten puiden poistotarve määritellään toimenpiteiden yhteydessä aikanaan.

Kuvio 90:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Kallioinen mäki, jonka poikki kulkee ulkoilureitti. Kuviolla kasvaa parisenkymmentä puumaista vaahteraa sekä vanhoja pihlajia. Kuvio muodostaa keskeisen osan usealle kuviolle ulottuvasta luonnonsuojelulain 29§ mukaisesta suojellusta luontotyyppistä. Kuvio on lisäksi osa Tuhatjalkaisen alueen arvokkaiden lehtimetsäkuvioiden kokonaisuutta. Edellä mainituista syistä esitämme kuvion huomiointia arvometsänä (C5). Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio muutettu arvometsäksi jalopuustoisuuden perusteella.

Kuvio 92:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Varttunutta koivua ja haapaa kasvava lehtimetsälehto, aluspuuna haapaa ja pihlajaa. Lahopuuta on vielä niukasti. Kuvion luonnonsuojeluarvot ovat kehittymässä melko nopeasti, mikäli puustoa ei käsitellä. Kuvio on osa Tuhatjalkaisen alueen arvokkaiden lehtimetsäkuvioiden kokonaisuutta.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuviolle ei ole merkitty toimenpiteitä.

Kuvio 93:***Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:***

Nuorta koivua, haapaa ja raitaa kasvava lehtokuvio, jossa lahoaa myös jokunen raitalahopuu. Kallion alla, aivan kuvion 90 rajalla kasvaa muutamia puumaisia vaahteroita, jotka ovat osa kuviolle 89 ja 90 keskittyvästä luonnonsuojelulain suojellun luontotyyppin kriteerit täyttävästä jalopuumetsiköstä. Kuvio on hyvä esimerkki kehittyvästä arvolehdosta, jonka luontoarvot lisääntyvät rauhaan jätettynä nopeasti. Kuvio on osa Tuhatjalkaisen alueen arvokkaiden lehtimetsäkuvioiden kokonaisuutta.

Kuviolle on esitetty harvennushakkuuta sekä pienpuuston hoitoa.

Esitämme kuvion huomiointia arvometsänä (C5) sekä kaavaillun harvennushakkuun poistoa.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on vilkkaasti liikennöidyn Reposalmentien reunametsää ja rajoittuu lähes kauttaaltaan teihin, reitteihin ja bussipysäkkiin. Kuvio on jo sijaintinsa takia pidettävä hoidossa ja kehitettävä sitä jatkossa elinvoimaisena, valoisana ja viihtyisänä reunametsänä.

Harventaminen ja pienpuuston hoito parantavat kuvion luontoarvoja, koska näin puuston kerroksellisuus paranee, puustoa voidaan ohjata sekapuustoisemmaksi ja

kuvion pensas-, kenttä- ja pohjakerroksen lajit saavat valoa.

Kuvio 94:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Tällä sijainnilla (pieni kuvio, joka rajautuu pohjoisessa tontteihin, lännessä tiehen ja idässä ulkoilureittiin) esitetty pienpuuston hoito on mitä järkevin toimenpide.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 96:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Kuviolle on esitetty yksittäisten huonokuntoisten ja varjostavien puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Kuvion sijainnin takia (rajautuu tontteihin) vanhoja lahovikaisimpia koivuja on aika ajoin syytä kaataa. Esitetty pienpuuston hoito on laajemmin tarpeen kuvion pohjoisosassa, mutta kuvion eteläosassa toimenpide on melko lailla tarpeeton.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion koko on vain 0,13 ha (jos kuvio olisi neliö, kuvion yksi sivu olisi 36 m) eli jo lähtökohtaisesti näin pienen kuvion sisällä toimenpiteen jakaminen on tarpeetonta. Lisäksi koko kuvio pitkä sivu sijaitsee tonttialueen laidalla eli elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä ja tulevan puusukupolven kasvuedellytyksiä täytyy ajatella koko kuvion alueella.

Yleiskommentti: Mainittakoon erikseen, että koko Katosalmen puistoalueen epäviihtyisästä tilasta on tullut erittäin paljon palautetta lähiasukkailta. Asukkaat pitävät koko Katosalmen puiston metsää huonosti hoidettuna, epäviihtyisänä ja epämieluisana, sekä hankalasti liikuttavana. Lisäksi metsän nykyinen hoitamaton ilme on johtanut asukkaiden mukaan siihen, että kyseiseen puistoon dumpataan jätettä ja muuta roskaa. HKR:n yhtenä alueen luonnonhoidon yleistavoitteena on nostaa koko Katosalmen puiston ilmettä alueen keskiosan kallioaluetta lukuun ottamatta. Osaan tästä asukaspalautteesta voi tutustua tämän vastineen *liitteessä 1*.

Kuvio 97:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kalliometsä, jonka poikki kulkee etelä-pohjoissuuntainen ulkoilureitti ja lisäksi kuvion eteläosan halkaisee itä-länsisuuntainen ulkoilureitti. Kuvio on osa METSO -kohteena arvokasta Katosalmenpuiston metsäaluetta.

Kuviolle on esitetty pienpuuston hoitoa sekä ”huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa tontti-, tie- ja ulkoilureittirajapinnoilta”. Huonokuntoisten puiden poisto tonttien ja teiden läheltä on OK, mutta ulkoilureittien varsilla kannattaisi tyytyä vain

aidosti kaatumavaarallisten puiden alas ottoon ja jättämiseen maalahopuiksi.

Pienpuuston hoito reitin lähialueella (max. 3 m) on toimenpiteenä OK suunnitelmakaudella, vaikka hoitotarve juuri nyt onkin vähäinen. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle 2013 tehdyssä METSO -inventoinnissa Katosalmen puistosta huomioitiin kuviot 99 ja 103, jolloin vain pieni osa alueesta täyttää METSO (II)- kriteerit.

Järjestöjen toimenpide-ehdotus on ok.

Kuvio 98:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Kalliomäkien välissä oleva kuvio, jonka puusto on luonnontilaisen kaltainen ja myös lahoppuuta on melko runsaasti (METSO I-II). Kuvio on elimellinen osa Katosalmenpuiston METSO-mielessä arvokasta metsäaluetta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteinä pienpuuston hoitoa, huonokuntoisten ja vaarallisten puiden poistoa tontin ja ulkoilureitin läheisyydestä, tiheämpien puuryhmien harventamista sekä kuolleiden pystypuiden kaatamista maalahopuiksi.

Suhtautumisemme hakkuisiin on kielteinen pois lukien eteläosan ulkoilureitin reunan (max. 3 m) pienpuuston hoito ja mahdollisten ongelmapuiden kaato maalahopuiksi kuvion eteläosassa tontin ja ulkoilureitin välissä. Esitämme lisäksi kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle 2013 tehdyssä METSO-inventoinnissa Katosalmen puistosta huomioitiin kuviot 99 ja 103, jolloin vain pieni osa alueesta täyttää METSO (II)- kriteerit.

Järjestöjen toimenpide-ehdotus on pääosin ok. Jotain hoitoa täytyy alueella tehdä voimakkaan asukasmielipiteen takia. Ks. kuvio 96 yleiskommentti Katosalmen puistosta.

Ei täytä C5-kriteerejä, eikä sovi sijainiltaan C5-metsäksi. Lisäksi alueen oikea hoitoluokka on lähivirkistysmetsä, jota lähiasukkaat siltä nimenomaan haluavat. Ks. kuvio 96 yleiskommentti Katosalmen puistosta.

Kuvio 99:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kalliomännikkö, joukossa metsämaalaikkuja. Ulkoilureitti kulkee kuvion poikki. Kuvio on elimellinen osa METSO-mielessä arvokasta Katosalmenpuiston metsäaluetta. Kuviolle on esitetty huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa tontti- ja ulkoilureittirajapinnoilta.

Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Järkevä hoitotoimenpide on lähinnä eteläosan

tonttien reunavyöhykkeen mahdollisten ongelmapuiden alas otto. Mikäli ulkoilureitin varteen kehittyy aidosti kaatumavaarallisia puita (näitä ei talvella 2013 havaittu), niin näiden alas otto on niin ikään OK.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle 2013 tehdyssä METSO-inventoinnissa Katosalmen puistosta huomioitiin METSO -inventoinnissa kuvat 99 ja 103, jolloin vain pieni osa alueesta täyttää METSO (II)- kriteerit.

Ei täytä puustoltaan C5-kriteerejä, eikä sovi sijainltaan C5-metsäksi. Alueen oikea hoitoluokka on lähivirkistysmetsä, jota lähiasukkaat siltä nimenomaan haluavat Ks. kuvio 96 yleiskommentti Katosalmen puistosta.

Järjestöjen toimenpide-ehdotus on pääosin ok.

Kuvio 100:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Luonteeltaan vaihteleva kuvio, joka tulisi jakaa kalliokuvion 102 "pohjoispiikin" kohdalla kahdeksi kuvioksi. Kuvion länsiosassa on tontteihin rajoittuvaa koivuvaltaista lehtomaista kangasta

Kuvion itäosa on sen sijaan kehittyvää arvolehtoa, jossa kasvaa useita puumaisia vaahteroita sekä aluspuuna ainakin nuorempaa vaahteraa ja tuomea. Kuvion itäosa on elimellinen osa METSO-mielessä arvokasta Katosalmenpuiston metsäaluetta.

Kuviolle on esitetty yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa vaahteran hyväksi. Kuvion länsiosassa on selvä tarve ajoittaiselle yksittäisten puiden poistolle (osan voi jättää maalahopuiksi) sekä ainakin reuna-alueen pienpuuston hoidossa. Tontin rajalla roikkuvan huonokuntoisen pihlajan voisi kaataa välittömästi (maastossa saatu, hyvin perusteltu asukaspalaute).

Kuvion itäosassa mahdollista hoitotarvetta on kuvion tontteihin ja tiehen rajoittuvalla reunalla sekä kuvion poikki kulkevan ulkoilureitin reunalla, joissa voi olla tarvetta harkitulle pienpuuston hoidolle (max. 2-3 m leveys). Harkittu pienpuuston hoito vaahteran hyväksi myös OK. Myös yksittäisiä lahovikaisia lehtipuita voi joutua jossakin vaiheessa kaatamaan maalahopuiksi kuviolle.

Esitämme kuvion jakamista kahdeksi ja itäisen osa-alueen lehdon osoittamista arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on rajattu pitkälti tontinreunan hoidon ja lähimaiseman ehdoilla, niin että se noudattelee pitkänä ja kapeana vyöhykkeenä tonttien rajoja. Kuvion koon, muodon ja sijainnin takia koko kuvio on perusteltua pitää hoidon piirissä. Lisäksi toimenpiteet (yksittäisten puiden poisto ja pienpuuston hoito) ovat mitä perustelluimpia turvallisuuden, viihtyisyyden ja reunametsän elinvoimaisuuden ja kerroksellisuuden, sekä lähimaisema-arvojen takia. Ks. lisäksi kuvion 96 yleiskommentit.

Alueelle 2013 tehdyssä METSO-inventoinnissa Katosalmen puistosta huomioitiin

kuviot 99 ja 103, jolloin vain pieni osa alueesta täyttää METSO (II)- kriteerit.

Ei täytä puustoltaan C5-kriteerejä ,eikä sovi sijainiltaan C5-metsäksi. Alueen oikea hoitoluokka on lähivirkistysmetsä, jota lähiasukkaat siltä nimenomaan haluavat. Ks. kuvio 96 yleiskommentti Katosalmen puistosta.

Kuvio 101:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen, metsätaloudellisesti uudistusikäinen kuusivaltainen metsä kallion kupeessa. Jonkin verran lahoppuuta kallion reunalla. Ulkoilureitit (melko pieniä) kulkevat itään ja pohjoiseen kuvion poikki. Kuvio on osa Katosalmenpuiston METSO-mielessä arvokasta metsäaluetta.

Kuviolle on esitetty yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa vaahteran hyväksi. Pienpuuston hoito reitin reunamilta (max. 3 m vyöhyke) on ajoittain järkevää, kuten myös yksittäisten reitin vieressä olevien lahovikaisten puiden kaato. Näistä osa kannattaisi kuitenkin jättää maalahoppuiksi rinteille.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle 2013 tehdyssä METSO-inventoinnissa Katosalmen puistosta huomioitiin kuviot 99 ja 103, jolloin vain pieni osa alueesta täyttää METSO (II)- kriteerit.

Kuvion koko on vain 0,19 ha (jos kuvio olisi neliö, kuvion yksi sivu olisi n. 44 m) eli jo lähtökohtaisesti näin pienen kuvion sisällä toimenpiteen jakaminen on tarpeetonta. Lisäksi ulkoilureitti kulkee koko kuvion läpi pitkittäin eli elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä ja tulevan puusukupolven kasvuedellytyksiä täytyy ajatella koko kuvion alueella.

Tälle kuviolle ei voi jättää lahoppuita, koska se on ristiriidassa lähiasukailta tulleiden hoitotoiveiden kanssa.

Kuvio 102:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Niukkapuustoinen, mutta puustoltaan luonnontilaisen kaltainen pieni kalliomäki. Kuvio on luonteva osa METSO-mielessä arvokasta Katosalmenpuiston metsäaluetta. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle 2013 tehdyssä METSO -inventoinnissa Katosalmen puistosta huomioitiin kuviot 99 ja 103, jolloin vain pieni osa alueesta täyttää METSO (II)- kriteerit.

Ei täytä puustoltaan C5-kriteerejä,eikä sovi sijainiltaan C5-metsäksi. Alueen oikea

hoitoluokka on lähivirkistysmetsä, jota lähiasukkaat siltä nimenomaan haluavat. Ks. kuvio 96 yleiskommentti Katosalmen puistosta.

Kuvio 103:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Lehtokuvio, jolla kasvaa monipuolista lehtipuuvaltaista puustoa sekä yksittäisiä mäntyjä. Kuviolla on myös parisenkymmentä puumaista tai sitä järeydeltään lähenevää vaahteraa ja aluspuuna mm. vaahteraa, tuomea, haapaa ja pihlajaa. Kuvion luonne alkaa (yhdessä kuvion 102 itäosan vaahteroiden kanssa) lähestyä luonnonsuojelulain 29 § mukaista jalopuumetsikköä (ei täyttäne ehkä ihan vielä lakikohteen kriteereitä, koska halkaisijaltaan yli 7 cm olevia puita on luultavasti vielä yhteensä hieman alle 20 kpl). Kuvio on joka tapauksessa osa Katosalmenpuiston METSO-mielessä arvokasta metsäaluetta.,

Kuviolle on esitetty pienpuuston hoitoa jossa suositetaan jaloja lehtipuita. Maltillisesti toteutettuna ja pihlajaan kohdistettuna toimenpide on perusteltu. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle 2013 tehdyssä METSO -inventoinnissa Katosalmen puistosta huomioitiin kuviot 99 ja 103, jolloin vain pieni osa alueesta täyttää METSO (II)- kriteerit.

Ei täytä puustoltaan (vielä) C5-kriteerejä, eikä sovi sijainiltaan C5-metsäksi. Alueen oikea hoitoluokka on lähivirkistysmetsä, jota lähiasukkaat siltä nimenomaan haluavat. Ks. kuvio 96 yleiskommentti Katosalmen puistosta.

Järjestöjen toimenpide-ehdotus on ok.

Kuvio 108:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Kuusivaltainen metsä, jonka pohjoisosassa on kostea tervaleppänotkelma, jossa on myös lahoppuuta. Lajihavaintona arvokkaita lahoppuustoisia lehtoja ja luhtia indikoiva piirtojäkelä. Kuviolle on esitetty pienpuuston hoitoa katu- ja tonttirajalta sekä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa. Koko kuvion pohjoisosa kannattaisi jättää käsittelyn ulkopuolelle lukuun ottamatta tienvarren mahdollisia riskipuita, joita voi harkiten kaataa maalahoppuiksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Jos kyseisestä puistosta ei tule asukastoiveita hoitoon liittyen, on järjestöjen ehdotus ok.

Kuvio 110:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Kapea metsikkö tien ja ulkoilureitin välissä. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä

harvennusta ja pienpuuston hoitoa. Harvennuksen sijasta lienee enemmänkin kyse yksittäisten puiden ajoittaisesta poistosta. Näitä voisi hyvin siirtää maalahopuiksi viereiselle arvometsäkuviolle 111 (etenkin tervalepät).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Harvennus kohdistuu ainoastaan tiheimpiin pystoryhmiin, kuvion muissa osissa yksittäisten puiden poistoa. Maalahopuun siirto ok.

Kuvio 111:

Arvometsäksi osoitettu runsaslahopuustoinen tervalepikko. METSO I luokan kuvio. Selkeä osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty metsänhoitotoimenpiteitä.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 112:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen kostea tervaleppälehto, jonka reunaa sivuaa pieneltä matkalta huoltotie. METSO I luokan kuvio. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä kuolleiden ja huonokuntoisten puiden poistoa.

Kuvio on selkeä osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Lisäksi esitämme metsänhoitotoimenpiteen poistamista kuviolta. Mikäli kuvion kaakkoislaidan yksittäiset puut kehittyvät suunnitelmakaudella ongelmallisiksi huoltotien kannalta, muutaman voi hyvin kaataa maalahopuiksi kuviolle.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Padon rakentamisesta johtuva reunavaikutus on vähentänyt huomattavasti kuvion luontoarvoja. Kuviolla on jo nyt kaatumavaarallisia puita, jotka kaadetaan maapuiksi.

Kuvio 113:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Vanha kuusivaltainen metsikkö, josta on 2012 korjattu runsaasti myrskytuhoja tien eteläpuolelta sekä tien pohjoispuolisen osan länsiosasta. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä muutamien vanhimpien ja huonokuntoisimpien puiden kaatamista metsän uudistumisen edellytysten luomiseksi. Kapea kaistale kuvion etelä- ja länsireunaa on selkeä osa aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta, sen toivotaan jäävän jatkossa toimenpiteiden ulkopuolelle. Yksittäisten puiden poimintahakkuu tien ja huoltotienä toimivan ulkoilureitin ympäriltä on sen sijaan toimenpiteenä OK, mutta kaadettavat puut voisi hyvin jatkossa jättää maalahopuiksi kuviolle.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Järjestöjen ehdotus on ok. Huom. kuviolla on käynyt myrskytuho myös 2013, jonka takia kuvion lounaiskulmassa on pienaukko.

Kuvio 116:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen tervaleppävaltainen lehto, jossa on jonkin verran lahopuuta. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

Kuvio on selkeä osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Padon rakentamisesta johtuva reunavaikutus on vähentänyt huomattavasti kuvion luontoarvoja.

Kuvio 117:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen, joskin melko niukkalahopuustoinen kalliometsä, jonka poikki kulkee lyhyeltä matkalta ulkoilureitti. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa ulkoilureitin varrella. Ulkoilureitin varrella ei ole kaatumavaarallisia puita, joten toimenpide on syytä poistaa. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on sen sijaan kaikin puolin perusteltu.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Kuvio 118:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Aikanaan harvennushakattu rinnemetsä, jossa kasvaa valtapuuna koivua, mäntyä ja yksittäisiä kuusia. Ainakin itäosassa näkyvämmän lahopuuta. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Toimenpiteiden toteuttaminen koko kuviolla ei ole perusteltua. Pienpuuston hoito kannattaa rajata tien varteen sekä länsiosan ulkoilureitin varteen. Tien varren puusto ei maastokäynnin perusteella vaikuttanut kaatumavaaralliselta eikä ulkoilureitinkään varrella ollut selviä ongelmapuita, joten yksittäisten puiden poisto esitetään toimenpiteenä poistettavaksi. Mikäli tien varren yksittäiset puut kehittyvät suunnitelmakauden mittaan ongelmallisiksi tien kannalta, muutaman voi hyvin kaataa maalahopuiksi kuviolle.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Kuvio 119:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Vanhapuustoinen kuusivaltainen metsikkö, jonka pohjoisosa on rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista (osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta) ja etelä- ja keskiosa hoidetumpaa. Kuvion etelä- ja keskiosasta on lisäksi 2012 korjattu puolen tusinaa myrskytuhopuuta. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä suunnitelmakaudella.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio121:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Reheväpohjainen kuusivaltainen metsä, länsireunassa myös tervaleppiä. Myös lahoppuuta. Keskeinen osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kyseinen kuvio ei täytä rakennepiirteiltään ja puustoltaan arvometsä-kriteereitä.

Kuvio122:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista kuusivaltaista kangasmetsää, joukossa myös muutamia pihtoja. Kuvion reunaa kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemahakkuuta (jossa avataan ulkoilureitin ja rannan väliin harvennuksella näkymäkaistoja) ja pienpuuston hoitoa samalla periaatteella. Lisäksi on tarkoituksena kaataa muutamia vanhimpia ja huonokuntoisimpia ylispuita.

Kuvion itäpäässä on jo nyt merimaiseman tavoittamisen kannalta toimiva vanha laiturinpaikka, jonka käyttöä helpottaisi pienpuuston raivaus laiturille menevän polun varrelta. Lisäksi merta voisi ottaa esille poistamalla kaiken pienpuuston yhdestä tai kahdesta harkitusta kohdasta reitin ja rannan välistä. Tällaisista täsmätoimista ei olisi kuvion kehittyville luontoarvoille samalla lailla haittaa kuin laajemmasta valtapuuston ja pienpuuston käsittelystä. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on niin ikään perusteltu, kuten myös kaikkien pihtojen hävittäminen kuviolta. Laajempaa kuvion metsien käsittelyä vastustamme.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Emme ole suunnittelemassa ”laajempaa metsien käsittelyä” tälle kuviolle. Esitämme ainoastaan varovaisia ja harkittuja muutaman puun poistoin tehtäviä

näkymäsektoreiden avauksia meren puoleiselle osalle kuviota.

Lisäksi poistamme samalta kuviolta vaaralliseksi katsotut puut ja teemme pienpuuston hoitoa reitinvarteen. Näillä edellä mainituilla toimenpiteillä ei ole vaikutusta kuvion luontoarvoihin, vaan ne paranevat saavutetun kauko- ja lähimaiseman ohella.

Kuvio 123:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan varttunutta kuusivaltaista kangasmetsää, kuviolla on myös useita kymmeniä varttuneita pihtoja sekä nuoria pihdan taimia. Kuvion länsiosassa oleva kalliomäki on puustoltaan muuta kuviota luonnontilaisempaa eri-ikäisrakenteista metsää. Kuvion pohjoisreunaa kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa (reitin varressa). Kuviolla kannattaa toteuttaa kaikkien pihtojen täsmähävitys sekä pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke). Muuta hoitotarvetta kuviolla ei ole. Reitin varrella ei maastokäynnin perusteella vaikuttanut olevan kaatumavaarallisia puita

Kuvion länsiosan kalliomäki sekä sen länsirinne sisältyvät Aittasaaren arvokkaaseen luontokokonaisuuteen. Tämän osan toivotaan jäävän kaikkien toimenpiteiden ulkopuolelle jatkossakin.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Rakennusviraston viheralueista vastaava aluesuunnittelija määrittelee pihtojen poistotarpeen.

Teemme kuviolle reitinvarren hoitoa eli pienpuuston hoitoa ja yksittäisten puiden poistoa turvallisuuden, kerroksellisuuden ja lähimaiseman vuoksi.

Kuvio 124:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Luontoarvojen kannalta erittäin hyvän rakenteen omaava sekametsä, jonka valtapuusto on eriasteisesti kuusikoituvaa haapakuusimetsää. Kuusen ja haavan lisäksi kuviolla kasvaa koivuja sekä jokunen pihta. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

Toimenpiteeksi kannattaisi lisätä vieraslajin torjunta eli pihtojen täsmähävitys. Kuvion erinomaisen puustorakenteen (erityistä haavan runsaus) takia esitämme sitä arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Rakennusviraston viheralueista vastaava aluesuunnittelija määrittelee pihtojen poistotarpeen.

Kyseinen kuvio ei täytä rakennepiirteiltään ja puustoltaan arvometsä-kriteereitä.

Kuvio 126:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kuuden puulajin varttunut sekametsä, erityistä haavan runsaus. Luontoarvojen kehittymisen kannalta erittäin hyvä rakenne ja kehityspotentiaali. Kohteelle ei ole esitetty toimenpiteitä. Kuvion erinomaisen puustorakenteen takia esitämme sitä arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on edellisellä kierroksella harvennettu ja nyt edullisessa asennossa oleva valoisa ulkoilumetsä. Kyseinen kuvio ei täytä rakennepiirteiltään ja puustoltaan arvometsä-kriteereitä.

Kuvio 127:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Pitkä joskin kapea tienvarsimetsäkuvio.

Kuviolle on esitetty huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa, tiheämpien puustoryhmien harventamista ja pienpuuston hoitoa. Kuvion sijainnista johtuen yksittäisten puiden poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito ovat aika ajoin perusteltuja, joskaan kuviolla ei näyttänyt maastokatselmuksen perusteella olevan ilmeisen kaatumavaarallisia puita. Pienpuuston hoitotarvekin keskittyy tien laitaan. Jos kuviolta kaadetaan isompia puita, niin osan näistä voisi jättää maalahopuiksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion itäosassa on pystykuolleita kuusia ja heikentyneitä puita on satunnaisesti koko kuviolla. Muuten järjestöjen ehdotus on ok.

Kuvio 132:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kalliometsä, jonka puustossa on jonkin verran vanhoja mäntyjä. Myös lahopuuta löytyy jonkin verran (METSO I-II). Kuvion keskiosan poikki kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa ulkoilureitin läheisyydestä ja ulkoilureitin ja meren välillä maisemasektoreita luoden. Lisäksi muutamia vanhimpia ja huonokuntoisimpia ylispuita on tarkoitus kaataa. Kuviolla on ilmeisiä luontoarvoja, eikä ulkoilureitin varrella ole kaatumavaarallisia puita, joten poimintahakkuut on syytä poistaa. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on sen sijaan kaikin puolin perusteltu.

Kuvion hyvän puustorakenteen takia esitämme sitä arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Kuvio 133:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista havupuuvaltaista kangasmetsää. Kuvion lounaisreunaa kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemahakkuuta (jossa avataan ulkoilureitin ja rannan väliin harvennuksella näkymäkaistoja) ja pienpuuston hoitoa. Lisäksi muutamia vanhimpia ja huonokuntoisia ylispuita aiotaan kaataa.

Emme pidä puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisen ja siten arvokkaan kuvion puuston laajempaa käsittelyä järkevänä. Merinäkymien avaaminen kannattaa hoitaa pienpuuston täsmäpoistona yhdeltä tai kahdelta näkymäsektorilta reitin ja rannan välistä. Tässä yhteydessä voi myös kaataa pari merinäkymän edessä olevaa rantapuuta maalahopuiksi kuviolle. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on lisäksi OK.

Kuvion hyvän puustorakenteen takia esitämme sitä arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Emme ole suunnittelemassa ”laajempaa metsien käsittelyä” tälle kuviolle. Ainoastaan varovaisia ja harkittuja muutaman puun poistoin tehtäviä näkymäsektoreiden avauksia meren puoleiselle osalle kuviota.

Lisäksi poistamme samalta kuviolta vaaralliseksi katsotut puuta ja teemme pienpuuston hoitoa reitinvarteen. Näillä edellä mainituilla toimenpiteillä ei ole vaikutusta kuvion luontoarvoihin, vaan ne paranevat saavutetun kauko- ja lähimaiseman ohella.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Kuvio 134:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kuusivaltainen kangasmetsä (METSO II). Kuvion länsilaitaa kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Ulkoilureitin varrella ei ole kaatumavaarallisia puita, joten toimenpide on syytä poistaa. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke)

on sen sijaan kaikin puolin perusteltu.

Kuvion hyvän puustorakenteen takia esitämme sitä arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Kuvio 135:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Runsaslahopuustoinen koivuvaltainen metsikkökuvio (METSO I-II). Kuviolle on esitetty toimenpiteenä pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoitotarvetta on lähinnä vain ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke).

METSO-arvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Pienpuuston hoito tulee reitin varteen työohjeen mukaan.

Kuvio 136:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan varttunut-vanha sekametsä, kuviolla myös jokunen lehtikuusi ja yksittäisiä lahopuita. Kuvion halki kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa ulkoilureitin varresta, muutamien vanhimpien ja huonokuntoisimpien ylipuiden kaatamista sekä systemaattista pienpuuston hoitoa reitin läheisyyteen (lisäksi muualta poimitaan kehityskelpoisia taimia esille).

Ulkoilureitin varrella ei ole kaatumavaarallisia puita, joten toimenpide on syytä poistaa. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on sen sijaan kaikin puolin perusteltu.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Pienpuuston hoito tehdään reitinvarteen työohjeen mukaan.

Kuvio 138:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Luontoarvoiltaan nopeasti kehittyvä neljän puulajin varttunut sekametsä, erityistä haavan runsaus. Lahopuuta jo näkyvästi. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Kuvio 139:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen vanha sekametsä, jossa on myös näkyvästi lahopuuta (METSO II). Kuvion itälaitaa kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Ulkoilureitin varrella ei maastokatselmuksen perusteella vaikuttaisi tällä hetkellä olevan kaatumavaarallisia puita, joten toimenpide on syytä poistaa. Jos yksittäisiä ongelmapuita suunnitelmakaudella kehittyy, nämä voidaan kaataa maalahopuiksi kuviolle. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on sen sijaan OK, laajemmin toteutettuna tarpeeton. METSO-arvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Pienpuuston hoito tehdään reitinvarteen työohjeen mukaan.

Kuvio 140:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Varttunut kuusivaltainen metsikkökuvio, jonka länsilaitaa kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Samalla poistetaan huonokuntoiset ja kuolleet puut ja luodaan näkymiä ulkoilureitiltä merelle.

Ulkoilureitin varrella ei maastokatselmuksen perusteella vaikuttaisi tällä hetkellä olevan kaatumavaarallisia puita ja merikin on jo riittävästi lähialueilta näkyvissä, joten toimenpide on syytä poistaa. Pienpuuston hoito kuviolla on sen sijaan OK.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Kuvio 141:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista kolmen puulajin sekametsää kasvava pieni mäennypylä rannassa (METSO II). Kuvion länsilaitaa kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Samalla poistetaan huonokuntoiset ja kuolleet puut ja luodaan näkymiä ulkoilureitiltä merelle. Ulkoilureitin varrella ei maastokatselmuksen perusteella vaikuttaisi tällä hetkellä olevan kaatumavaarallisia puita, joten toimenpide on syytä poistaa. Myös meri on riittävässä määrin näkyvissä lähikuvioilla. Jos yksittäisiä ongelmapuita suunnitelmakaudella kehittyy, nämä voidaan kaataa maalahopuiksi kuviolle. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on sen sijaan OK, laajemmin toteutettuna tarpeeton ja luontoarvoille haitallinen.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Kuvio 142:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Tiheää nuorta koivu- ja mäntypuustoa sekä muutamia vanhempia ylispuita sisältävä pieni kuvio ulkoilureitin, tien ja rannan välissä. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten ja kuolneiden puiden poistoa, tiheämpien kohtien harvennusta ja pienpuuston hoitoa. Kuvion sijainnista johtuen toimenpiteet ovat kaikin puolin OK.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 143:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista havusekametsää rannassa. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemahakkuuta (jossa otetaan huonokuntoiset ja kuolleet kuuset pois mäntyjen lähettäviltä) ja pienpuuston hoitoa. . Emme pidä puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisen ja siten arvokkaan rantametsäkuvion puuston käsittelyä järkevänä. Merinäkymiä on lisäksi tarjolla lähialueilla ihan riittävästi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Kuvio 144:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Harvahkoa mäntyvaltaista puustoa kasvava kuvio, jonka poikki kulkee ulkoilureitti. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Ulkoilureitin varrella ei maastokatselmuksen perusteella vaikuttaisi tällä hetkellä olevan kaatumavaarallisia puita, joten toimenpide on syytä poistaa. Pienpuuston hoito kuviolla on sen sijaan perusteltu, joskin merkittävin tarve on ulkoilureitin reunalla

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, koska jos tarvetta ei havaita, ei puita kaadeta.

Kuvio 145:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Varttunutta melko runsaslahopuustoista kuusivaltaista metsää, puustossa on myös koivuja ja mäntyjä (METSO I-II). Ulkoilureitti kulkee kuvion poikki ja kuvio rajautuu mereen. Näkyvyys reitiltä merelle on jo melko hyvä.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ("Maiseman avauksia, jossa luodaan yksittäisten puiden poistolla ja pienpuuston hoidolla näkymäsektoreita ulkoilureitiltä merelle. Poistetaan myös kuolleet ja huonokuntoiset puut reitin läheisyydestä. Luodaan lisäksi edellytyksiä puuston luontaiselle uudistumiselle poistamalla heikentyneitä kuusia") ja pienpuuston hoitoa.

Emme pidä kohtuullisia luontoarvoja omaavan kuvion puuston näin laajaa käsittelyä

järkevänä. Lähinnä kannattaisi hoitaa ulkoilureitin varren pienpuusto sekä ottaa alas maalahopuiksi muutamia lähellä reittiä olevia kuolleita pystykuusia. Mikäli nykyinen merinäköala katsotaan aidosti riittämättömäksi, voi asiaa edistää poistamalla pienpuustoa kattavammin parista kohtaa reitin ja rannan välistä.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi, joten METSO-muutosesitykset täytyy esittää ympäristökeskukselle.

Kyseiselle kuviolle ei tehdä ”laajaa käsittelyä” vaan maltillista yksittäisen puiden poimintaa turvallisuuden, luontaisen uudistumisen ja maisemien hyväksi. Kyseiset toimenpiteet parantavat alueen arvoja (turvallisuus, luontaisen uudistumisen edellytykset, lähi- ja kaukomaisema yms.)

Kuvio 146:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen tervaleppävaltainen rantalehto, jonka pohjoisosan halkaisee ulkoilureitti. Kuviolla on myös vanhoja mäntyjä ja lahoppuuta. METSO I-II luokan kuvio. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kyseinen kuvio on osoitettu ympäristökeskuksen tekemässä Metso-inventoinnissa METSO-II lehtokohteeksi.

Kuvio voidaan muuttaa arvometsäksi.

Kuvio 148:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Pieni, maisemallisesti näyttävä kallionyppylä, jolla kasvaa jonkin verran mäntyjä. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Kuvio 149:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista, eri-ikäisrakenteista sekametsää (tervaleppä, kuusi, koivu) kasvava notkelma ja siihen liittyvää rinnettä. Metsässä on jonkin verran lahoppuuta. Kuvion poikki kulkee ulkoilureitti. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten puiden poistoa (jossa ”kaadetaan

huonokuntoiset ja kuolleet puut reitin varresta sekä poistetaan lehtokasvillisuutta ja tervalepikköä haittaavaa kuusikkoa) ja pienpuuston hoitoa ulkoilureitin varrella”).

Kuvion lehtoluonne ei sinällään kärsi kuusen nykyisestä määrästä. Ulkoilureitin varrella on yksittäisiä kaatumavaarallisia puita (mm. reitin vieressä rinteessä yksi järeä lahovikainen kuusi), joten toimenpide on kevyesti toteutettuna perusteltu. Pääosa kaadettavista puista on syytä jättää maalahopuiksi kuviolle. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on niin ikään perusteltu.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 151:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista mäntyvaltaista kangasmetsää. Kuvion reunaa kulkee ulkoilureitti. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemahakkuuta (jossa otetaan kuuset pois) ja pienpuuston hoitoa. Kuviolla vähäisessä roolissa kasvavien kuusten poistaminen ei tunnu järkevältä. Kuviolla on lisäksi jo tällä hetkellä pitkään käytössä ollut "maisemanihailuaukea" meren rannassa. Merimaiseman harkittua esiin nostoa ilman metsikön kehittyville luontoarvoille aiheutuvaa haittaa on mahdollista edistää riittävässä määrin poistamalla pienpuusto kokonaan joltakin yksittäiseltä sopivalta näkymäsektorilta. Pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) on niin ikään perusteltu. Laajempaa kuvion metsien käsittelyä vastustamme.

Hyvän luonnontilan asteen ja kehityspotentiaalin takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion koko on vain 0,19 ha, eli toimenpiteen ehdottaminen osalla kuviota on tarpeetonta. Lisäksi kuvio on muotoiltu reitin vartta seuraavaksi.

Osa kuusista voidaan jättää toimenpiteiden ulkopuolelle.

Kuvio 152:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Komea kalliometsä, jonka puusto luonnontilaisen kaltaista. Myös lahoppuuta. METSO I.

Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä.

Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kyseinen kuvio on osoitettu ympäristökeskuksen tekemässä Metso-inventoinnissa METSO-II kohteeksi.

Kuvio voidaan muuttaa varauksella arvometsäksi kun suunnittelija ehtii käydä paikan päällä arvioimassa kyseisen kuvion rakennepiirteet ja puuston.

Kuvio 154:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Runsaslahopuustoista lehtomaisen kankaan kuusivaltaista metsää (METSO I-II). Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kyseinen kuvio on osoitettu ympäristökeskuksen tekemässä Metso-inventoinnissa METSO-II kohteeksi.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Kuvio 155:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista tervaleppälehtoa. METSO I. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kyseinen kuvio on osoitettu ympäristökeskuksen tekemässä Metso-inventoinnissa METSO-II kohteeksi. Muutosesitykset täytyy osoittaa ympäristökeskukselle.

Kuvio voidaan muuttaa varauksella arvometsäksi kun suunnittelija ehtii käydä paikan päällä arvioimassa kyseisen kuvion rakennepiirteet ja puuston.

Kuvio 157:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Monipuolinen eri-ikäisrakenteinen kuvio, joka osin soistunut ja jossa on paljon kuolleita pystykuusia. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Kuvio on kehittymässä hyvään suuntaan luontoarvojen osalta ja lisäksi osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta, joten esitämme sitä arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Esitetty yksittäisten puiden poisto golf-kentän reunalta tarpeen mukaan perusteltua.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 160:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista varttunutta neljän puulajin sekametsää. Jonkin verran myös lahoppuuta (METSO II-III). Metsänhoidolta rauhaan jätettynä kuvion luontoarvot kehittyvät hyvin nopeasti. Kuviolle ei ole esitetty toimenpiteitä. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi. Muutosesitykset täytyy osoittaa ympäristökeskukselle.

Kuvio 161:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Aittasaaren alueen harvoja vanhapuustoisia kuusivaltaisia metsikkökuvioita. Kuvion eteläosa (ulkoilureitin eteläpuoli) on luonnontilaisen kaltaista, runsaslahoppuustoista kuusi- ja koivupuustoista sekametsää (METSO I). Ulkoilureitin koillispuoli on aikanaan harvennettua vanhaa kuusivaltaista metsää, jossa kasvaa jonkin verran koivuja ja haapoja joukossa. Tälläkin osalla on merkittävästi kuusilahoppuuta, joskin vähemmän kuin ranta-alueella (METSO II). Kuvio on Aittasaaren alueen harvoja runsaasti kuusilahoppuuta sisältäviä kuvioita ja selkeä osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteeksi luontaisen uudistamisen valmistelua ("Muutamia vanhoja ja huonokuntoisia puita kaadetaan metsän uudistumisen edellytysten luomiseksi luomalla muutamia latvusaukkoja ulkoilureitin metsän puolelle"). Vastustamme toimenpidettä ja esitämme kuvion huomiointia arvometsänä (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Alueelle on tehty ympäristökeskuksen tilaama METSO-inventointi. Muutosesitykset täytyy osoittaa ympäristökeskukselle.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Vanha kuusikko, jonka alla ei ole käytännössä ollenkaan kehityskelpoisia uuden puusukupolven yksilöitä. Valtapuustoon on perusteltua tehdä muutamia latvusaukkoja, jotta kuvion luontaisen uudistumisen edellytykset paransivat. Näillä toimenpiteillä ei ole heikentävää vaikutusta kuvion monimuotoisuusarvoihin, vaan puuston

kerroksellisuus paranee sekä kenttä- ja pohjakerroksen kasvisto saa valoa.

Kuvio 163:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista, eri-ikäisrakenteista havusekametsää, osin kallioinen kuvio. Kuvion itäreunaa kulkee ulkoilureitti. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa, niin että ulkoilureitiltä näkisi merelle päin. Ulkoilureitin varrella ei maastokatselumuksen perusteella vaikuttaisi olevan selkeästi kaatumavaarallisia puita, joten esitämme toimenpidettä poistettavaksi. Pienpuuston hoito on järkevää vain ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke) ja yksittäisellä näkymäsektorilla vähän laajemmin, ei koko kuviolla.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotus toteutetaan vain jos puiden kunto edellyttää kaatamista.

Pienpuuston hoito tehdään työohjeen mukaan.

Kuvio 164:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Reheväpohjainen haapavaltainen metsikkökuvio, nuoremman haavan joukossa myös vanhempia puita. Kuvio on sijaintinsa takia selkeä osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta ja lisäksi sillä on itsenäisiä luontoarvoja yhtenä Aittasaaren harvoista haapavaltaisista metsikkökuvioista.

Kuviolle on esitetty pienpuuston hoitoa, jossa nostetaan koivut esiin pihlajavesakon seasta. Toimenpide on perusteltu, joskin järkevintä kohdentaa lähinnä ulkoilureitin varteen.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 167:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Monipuolinen sekametsä. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten puiden poistoa golf-kentän laidalta tarpeen mukaan. Toimenpide on kentän välittömään laitaan rajattuna ok, kaadettavat puut voinee jättää kuviolle maalahopuiksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 168:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Vanhojen haapojen alle kehittynyttä nuorta haapavaltaista lehtimetsää. Ulkoilureitti kulkee kuvion halki. Kuviolle on kehittymässä erinomainen erirakenteinen lehtimetsä. Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ("maisemanhoito, väljennetään tiheimpiä puustoryhmiä ja poistetaan huonokuntoisia puita") ja pienpuuston hoitoa tammaa ja kehityskelpoisia puustoryhmiä suosien.

Emme pidä kohtuullisia luontoarvoja omaavan kuvion puuston laajempaa käsittelyä järkevänä. Lähinnä kannattaisi hoitaa ulkoilureitin varren pienpuustoa sekä kuvion muutamia tammia "täsmähoitona".

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvion luontoarvot eivät vaarannu esitetyistä toimenpiteistä ja niillä saavutetaan merkittävää lähi- ja kaukomaisemallista hyötyä.

Kuvio 170:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Tien halkaisema kuvio. Kuviolla kasvaa melko vanhaa, rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista kuusivaltaista puustoa, soistuneessa eteläosassa kasvaa myös tervaleppää. Kuviolla on näkyvästi lahopuuta (METSO II). Kuvio on osa Aittasaaren arvokasta luontokokonaisuutta.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemahakkuuta ("jossa kaadetaan tien vierestä näkyvyyttä haitaavia puita sisäkaarteesta ja myös muutama isompi kuusi sopivista kohdista muualta kuviolta ja luodaan näin valoa lehtokasvillisuudelle") ja pienpuuston hoitoa.

Kuvion lehtokasvillisuus voi hyvin nykyisillä puustosuhteilla. Emme pidä merkittäviä luontoarvoja omaavan kuvion puuston laajempaa käsittelyä järkevänä. Tienvarren hoito (pienpuuston hoito, muutaman näkyvyyttä vähentävän kuusen kaato maalahopuiksi) näkyvyyden parantamiseksi on sen sijaan järkevä toimenpide.

Esitämme lisäksi kuvion huomiointia arvometsänä (C5).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kyseinen kuvio on osoitettu ympäristökeskuksen tekemässä Metso-inventoinnissa METSO-II kohteeksi.

Kuvion rakennepiirteet ja puusto eivät täytä C5-kriteereitä.

Kuviolla on tehty myrskytuhojen korjausta loppuvuodesta 2013 eli suunnitelmatoimenpiteistä on luovuttu.

Kuvio 171:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Mäki, jolla kasvaa vanhempia mäntyjä ja koivuja sekä näiden alla nuorempaa puustoa.. Kuviolta on ajoittain poimittu yksittäisiä puita. Ulkoilureitti kulkee kuvion

laitaa myöten.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa (luonnonhoitosuunnitelman mukaan osan kaadetuista puista voi jättää karsittuna ja päätettynä sopivaan paikkaan maalahopuiksi) ja pienpuuston hoitoa. Ulkoilureitin varrella ei maastokatselmuksen perusteella vaikuttaisi olevan selkeästi kaatumavaarallisia puita, joten esitämme toimenpidettä poistettavaksi. Pienpuuston hoito on järkevää vain ulkoilureitin reunalla (3 m vyöhyke), ei koko kuviolla.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotuksesta ei sinänsä ole haittaa, jos tarvetta ei mielestämme havaita, ei silloin luonnollisestikaan kaadeta yhtään puuta.

Kuvion koko on vain 0,21 ha, eli toimenpiteen ehdottaminen osalla kuviota on tarpeetonta. Lisäksi kuvio on muotoilu reitin vartta seuraavaksi.

Kuvio 174:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Pieni tiehen rajoittuva kuvio, jonka poikki kulkee ulkoilureitti.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa jaloa lehtipuustoa suosien. Kuvion sijainnista johtuen toimenpiteet ovat perusteltuja. Ulkoilureitin turvallisuuden takia kannattaisi pikimmiten sahata alas reitin vieressä olevan, sinänsä hienon kaksihaaraisen kelon reitin päällä roikkuva puolilaho sivurunko (mikäli ei ole jo romahtanut alas vuoden 2013 loppupuolen myrskyissä).

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 176:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Mäki, jolla kasvaa vanhempia mäntyjä, koivuja ja kuusia sekä näiden alla nuorempaa puustoa. Kuviolta on ajoittain poimittu yksittäisiä puita. Ulkoilureitti sivuaa kuvion etelälaitaa ja tie pohjoislaitaa.

Kuviolle on esitetty toimenpiteenä yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa jaloa lehtipuustoa suosien. Kuvion erityissijainnin (kaikki puut joko tien tai ulkoilureitin vaikutuspiirissä) huomioiden toimenpiteet ovat perusteltuja, joskaan kuviolla ei maastokatselmuksen perusteella vaikuttaisi tällä hetkellä olevan selkeitä ongelmapuita. Pienpuuston hoitotarve on ilmeisin ulkoilureitin reunalla.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 182:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Luonteeltaan turhan heterogeeninen kuvio, joka kannattaisi jakaa kolmeksi kuvioksi: etelä- ja keskiosan istutusköivikko, koillis- ja pohjoisosan istutuskuusikko sekä luoteisosan (ulkoilureitin länsipuolinen osa) istutusmännikkö. Kuviolle esitettyihin toimenpiteisiin eli harvennukseen ja pienpuuston hoitoon ei ole mitään huomauttamista.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on rajattu lähinnä toimenpidetarpeen perusteella ja sen perusteella, että se sijaitsee lähes kokonaisuudessaan niittyalueiden välissä.

Kuvio 186:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Esitetty toimenpide (yksittäisten puiden poisto) on perusteltu kuvion sijainnin ja käytön takia.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 187:

Esitetty toimenpide (yksittäisten puiden poisto) on perusteltu kuvion sijainnin ja käytön takia.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 189:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Monipuolinen kuvio, jonka valtapuustossa ei tällä hetkellä näyttäisi olevan ns. kaatumavaarallisia puita. Kuviolle on esitetty toimenpiteinä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ulkoilureitin läheisyydessä ja pienpuuston hoitoa (niin ikään ulkoilureitin läheisyydessä). Yksittäisten puiden poisto kannattaisi poistaa toimenpide-ehdotuksista. Ulkoilureitin varren pienpuuston hoito toimenpiteenä perusteltu.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Yksittäisten puiden kaatotarve todetaan aikanaan suunnitelman toteutuksen yhteydessä. Toimenpide-ehdotus toteutetaan vain jos puiden kunto edellyttää kaatamista.

Kuvio 190:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Kuvion valtapuustossa ei tällä hetkellä näyttäisi olevan ns. kaatumavaarallisia puita. Kuviolle on esitetty toimenpiteinä yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Yksittäisten puiden poisto kannattaisi poistaa toimenpide-ehdotuksista ja pienpuuston hoito muuttaa pienpuuston hoidoksi reitin ja tonttien reunoilla. Muutos ei estä tonttien reunojen mahdollisten ongelmapuiden kaatoa, jos niitä suunnitelmakaudella kehittyy.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Kuvio on tontinvarsikuvio eli hoito tähtää myös maisema- ja viihtyisyysarvoihin.

Kuvio 192:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Hieno pieni tervalepikko. Esitetty toimenpide (pienpuuston hoito) syytä toteuttaa vain reittien reunassa.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Kuvio 194:

Luontojärjestöjen kommentti 19.2.2014:

Monipuolinen koivuvaltainen metsä. Toimenpiteinä esitetty yksittäisten huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Osan kaadettavista puista voisi jättää maastoon tai sahata tekopötkelöiksi.

HKR:n kommentti 26.2.2014:

Ok.

Siuruainen Antti

Lähettilä: ismo.vauhkonen@pp.inet.fi
Lähetetty: 27. toukokuuta 2013 10:02
Vastaanottaja: Siuruainen Antti
Aihe: Katosalmen puisto-metsä

Kiitoksia Antti yhteyden otostasi. Kyllä olen oikea sama henkilö , jonka kanssa keskustelit Laajasalon koululla. Katosalmen puisto-metsästä poistaisin kaikki kaatuneet , pystyynkuolleet ja muut ei enää kasvavat puut , jotka haittaavat ihmisten liikkumista ja viihtymistä. Nyky tilassa metsän törkyisyys lisää vain sinne kohdistuvaa roskaamista. Olen itse kerännyt ja poistanut sinne vietyjä vanhoja tyhjiä maalipurkkeja ja muuta metsään kuulumatonta . Lisäksi polut ovat talvella lasten pulkkamäkinä ja polun vieressä on kaatuneita puunrunkoja oksat töröttäen pystyssä, lisäävät vain vahinkoriskiä ? Katosalmen puistometsän polut toimivat monen koiranulkoiluttajan kävelyreitteinä . Kesällä lapset pääsevät keräämään metsän marjoja , jos siellä liikkuminen olisi vaivatonta eikä tarvitse väistellä kaatuneita puita ja muuta roskaisuutta. Metsän epäsiisteys ja lissä vain sinne kohdistuvaa roskaamista . Olen valmis halutessasi tulemaan näyttämään roskaisia paikkoja. Samalla kysyisin sinulta kuuluuko sinulle myös Tullisaaren ja Kiilholman saaren metsät , joissa esiintyy samanlaista törkyisyyttä ? Olen keskustellut monen alueemme asukkaan kanssa , jotka ovat samaa mieltä metsien epäsiisteystestä ja sanoivat , että liikkuisivat enemmän metsissä , jos ne olisivat helppokulkuisimmat , eikä tarvitse väistellä kaatuneita puunrunkoja ja muuta roskaisuutta. Annan mielelläni lisää mielipiteitä , jos niistä vain olisi hyötyä. Hyvää alkavaa työviikkoa Sinulle.

Ismo Vauhkonen
p. 040 8209300
Sarvastonrinne 13 A 3
00840 Helsinki

Metsäsuunnittelija Antti Siuruainen
HKR/Suunnittelutoimisto
PL 1530
00099 Helsingin kaupunki

Ohessa on kirjallinen pyyntö samasta asiasta, josta keskustelimme puhelimesta joitain aikoja sitten.

Asia koskee asuinalueeni metsäympäristön siisteyttä ja viihtyvyyttä. Asun 10 perheen rivitaloyhtiössä osoitteessa Sarvastonrinne 13, 00840 Helsinki. Tämä Laajasalossa sijaitseva kohde tunnetaan vanhan kansan parissa nimellä Radiomäki; todella luonnonkaunis ja kevyenliikenteen kulkureittien risteyksessä sijaitseva kallioinen ja metsäinen yli 20 metrin korkeuteen kohoava mäki meren läheisyydessä. Paikalle kokoonnutaan sankoin joukoin mm. uudenvuodenaattona ihailemaan ja laukomaan ilotulitteita.

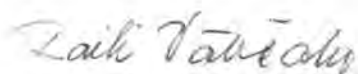
Yli 25 vuotta Radiomäellä asuneena ja koiraa useita kertoja päivässä ulkoiluttavana minua kuitenkin harmittaa Katosalmenpuiston epäsiisteys, joka tuntuu lisääntyvän vuosi vuodelta. Pystyyn kuivaneita tai lahonneita puita on kohta enemmän kuin eläviä. Niitä ei kuulemma ole asukkaiden edes lupa hävittää. Pyydän että HKR ottaisi puiston hoidon ohjelmaansa. Mainittakoon vielä, että itse Katosalmenpolku on jyrkän rinteen osalta pahasti syöpynyt ja suorastaan vaarallinen. Pimeään vuodenaikaan Katosalmenpolun valaistuskin on osin puiden peittämä.

Mielestäni alue ei sovellu myöskään suojelualueeksi, koska se on siihen tarkoituksen turhan pieni ja sijaitsee lisäksi vilkasliikenteisen päätien varressa, jossa on jatkuva liikenteen melu. Suurimmalle osalle ohikulkijoista se on nykyisellään lähinnä pystyyn kuollut ja ränsistynyt ryteikkö.

Lisäperusteluina esitän vielä seuraavaa:

1. Alue on asutuksen keskellä
2. Aluetta kiertää valaistu kuntopolku
3. Puiston kalliokukkulalla lapset ja nuoriso viettävät aikaa piknikkien merkeissä kesäisin
4. Puiston kevyenliikenteen reittejä myöten kuljetaan pyörillä ja jalkaisin kouluun, kauppaan, urheilukentille, tennishalleille ym. asioille ostoskeskukseen
5. Siistittynä se on hyvä mainos ulkoilijoille Helsingin kaupungin metsäluonnon hoidosta

Helsingin Laajasalossa 27. kesäkuuta 2013

Raili Vähäaho
peruskoulun opettaja (eläk.)
040 741 8424
09 698 8331
Sarvastonrinne 13 B 5
00840 Helsinki

Siuruainen Antti

Lähettäjä: Anja Huomo [anja.huomo@suomi24.fi]
Lähetetty: 20. toukokuuta 2013 16:41
Vastaanottaja: Siuruainen Antti
Aihe: Kanavasillantien ja Tiilliruukinlahden välinen metsä

Hei !

Juttelin kanssasi torstaina 15.5.2013 laajasalon peruskoululla arvokkaan tervaleppälahdon asioista. Asumme Kanavasillantie 7:ssä, jossa olemme asuneet 30 vuotta ja nähneet metsikön kasvu ja

huononemis- ja vaaratilanteet. Meidän taloyhtiömme kohdalla on tien penkkaan juurtuneina kaksi suurta kuusta. Ne ovat juurtuneet kivikkoon, kun tien rakentamista varten on vedetty penkkaan joutokiviä, joiden päälle on koottu hiekka. Näin ollen juuristo on heikko ja herkkä puuska tuulelle. Kolmas tienpenkkaan juurtunut kuusi kaatui Tapaninpäivän myrskyssä taloyhtiömme autotallia kohti. Meidän yhtiömme oma kuusi otti sen verran vastaan, ettei katon tiiliä mennyt. Jos kaatuminen olisi tapahtunut metrinkin kaupunkiin päin vaurio olisi tapahtunut. Nämä kuuset, jotka ovat talomme kohdalla suoraan, jos tulevat taloa kohti menevät katon ja ikkunat. Kaupunki lienee korvausvelvollinen. Olemme ymmärtäneet, että vahinkojen ehkäisy on vakuutusyhtiöidenkin mielestä se jota pitää myös Helsingin kaupungin harrastaa. Lisäksi täältä kadulta ei pääse pois muuta kun tätä pitkin. Me ja viimeinen taloyhtiö olemme motissa. Viimeisessä taloyhtiössä taitaa olla 8 eri asuntoa. Pelastuslaki on olemassa. Jokainen myrsky yö nousen katsomaan ikkunaan, tulevatko seuraavatkin kuuset taloa kohti.

Näiden kuusien lisäksi talon kohdalla on kaksi hyvin kookasta pihlajaa, joiden kuori tyvestä ylöspäin ei ole enää ehjä. Sen jälkeen kun kosteus pääsee pihlajan runkoon ne ovat myös myrskyssä heikkoja. Monta pihlajaa on tien asukkaat joutuneet vetämään pois ajotieltä varsinkin tien alkupäästä. Ne näkyvät lojuvina runkoina metsän pohjalla.

Ylipäätään tien penkkaan ei tule päästää kiinnittymään minkään puun. Kivilouhikkoon kasvaessaan, juuristo ei kiinnity kunnolla.

Olen ajatellut puhua asiasta myös vakuutusyhtiön kanssa, jossa As Oy:me on vakuutettu. Me tässä talossa asuvat henkilöt olemme jo niin iäkkäitä, ettemme enää jaksakaan mahdollisia mittavia vahinkoja selvittää kaupungin kanssa. Ja kun eivät ole meidän syytämme.

Ylipäätään on ihmetyttänyt, kuinka aittasaarta nyysitään jatkuvasti eikä sinne jätetä lojumaan runkoja. Kuitenkaan ihmisasuntoja ei ole kaavoitettu sinne polkujen varsiin. Jos tämä lehto on niin arvokas, kun sanotte, olisi syytä pitää siistimmässä kunnossa. Uudet lepätkään eivät pääse kasvamaan, kun vanhat huonokuntoiset estävät niiltä valon ja myrskyt huolehtivat lopusta huonokuntoisista.

Terveisin

Asunto Oy Kanavasillantien hallituksen jäsen Anja Huomo

Siuruainen Antti

Lähettäjä: Mervi Tolvanen [mervi.tolvanen@arvelin.fi]
Lähetetty: 16. toukokuuta 2013 16:39
Vastaanottaja: Siuruainen Antti
Kopio: Rossing Birgitta; meri.mannerla@studioterra.fi
Aihe: Yliskylän luonnonvarainen metsä siivottava
Liitteet: 4 Katkenneita puita.JPG; 1 Tie poikki.JPG

hei

Eliseen aluesuunnitelma iltaan viitaten laitan konkreettisen valokuvan Yliskylän ns. "arvometsän" näkymistä. Onko tämä Rakennusviraston mielestä nykypäivää ja laadukasta asumista Laajasalon kartanomaisemissa.

Toinen kuva esittää Tapaninpäivän myrskyn jälkeisiä tunnelmia. Kanavasillantien varrella on useita liian isoja puita sekä erikseen vielä huonokuntoisia puita, jotka ovat turvallisuusriski.

Tiiliruukin rantabulevardi on omissa luokituksissanne nostettu arvokohteeksi sekä asukkaiden luokituksissa "helmeksi".

Pidän kaupunkikuvalla ja koko Laajasalolle häpeällisenä, että tämän arvokohteen keskellä on hoitamaton metsä vain siksi, että siellä pesii muka lepakot ja luonnonsuojelijat ovat päättäneet suojella juuri tätä nimenomaista metsäkaistaletta.

Lepakoita ei ole kukaan nähnyt, linnut ei siellä kylmyyden vuoksi pesi. Kuka todellisuudessa on alueen eläimistön oikeasti tutkinut, onko mitään todisteita?

Jos luonnonvaraisia metsiä täytyy olla joku tietty prosentti jokaisella asuinalueella, minkä logiikan mukaan ne täytyy sijoittaa keskelle asuinalueita ja vielä merinäköalan eteen. Eikö isossa saarella muka ole ulkoilumetsää tarpeeksi, jossa luonnon monimuotoisuutta voi vaalia.

Yliskylän luonnonvaraisen metsään tulee tehdä kiireellisesti seuraavat korjaustoimet:

1. Kiireellisesti vaarallisten puiden poisto metsästä ja koko ranta-alueelta (Kanavan suuntaan mentäessä vaarallisia puita on lisää)
2. Kokonaan maahan kaatuneiden ja keskeltä runkoa katkenneiden puiden poisto
3. Pihlajien, kuusien ja muiden kuin terveiden tervaleppien poisto (terveet tervalepät ovat alueen komistus, nyt ympäröivät vesakot ja isot kuuset tuhoavat koko alkuperäisen metsän kauneuden)
4. Vesakon ym. pienpuiden poisto

Toivon, että Rakennusvirastolla riittää rohkeutta toteuttaa alueen suunnitelma siten kuin se pitääkin. Asukkaiden viihtyvyys ja turvallisuus ykköstekijäksi, hoitamaton metsä kuntoon.

Terveisin
Mervi Tolvanen

Siuruainen Antti

Lähettäjä: Lauri Tolvanen [Lauri.Tolvanen@Merilampi.com]
Lähetetty: 16. toukokuuta 2013 13:08
Vastaanottaja: Siuruainen Antti
Aihe: VL: Tiiliruukin lahden tervaleppämetsä
Liitteet: 1 Tie poikki.JPG; 3 Vino kuusi.JPG

Hei,

kiitos eilisestä esityksestä ja sitä edeltäneestä keskustelusta.

Ohessa kaksi kuvaa toissa jouluna olleen myrskyn jäljiltä.

Kuvan 1 kaatunut kuusi katkaisi taloyhtiömme ainoan tieyhteyden eli Kanavasillantien useiksi tunneiksi. Onneksi taloyhtiössämme (Kanavasillantie 9, kahdeksan asuntoa) ei sattunut hätätilannetta, sillä hälytysajoneuvot eivät olisi päässeet perille (paitsi kävelyteitä pitkin, ne taas olivat tulvaveden katkaisemat kaupungin suunnasta).

Kuvasta kaksi ilmenee myrskyn jäljiltä vinoon jäänyt kuusi naapurimme Kanavasillantie 7:n kohdalla (tästä kuusesta vanhempi rouva kertoi sinulle eilen tarkemmin).

Seuraava voimakas myrsky saattaa kaataa tämänkin Kanavasillantielle.

Turvallisuus syistä ainakin tämä kuusi pitäisi kaataa nopeasti, se kasvaa louhikossa tien vieressä.

Lähetän eri lähetyksenä kaksi kuvaa isoista käävistä.

t. Lauri Tolvanen

Siuruainen Antti

Lähettäjä: Lauri Tolvanen [Lauri.Tolvanen@Merilampi.com]
Lähetetty: 16. toukokuuta 2013 13:20
Vastaanottaja: Siuruainen Antti
Aihe: tiiliruukin lahti
Liitteet: 2 Pahka.JPG; 2 Toinen pahka.JPG

Hei,

tässä kaksi kuvaa pahkoista Kanavasillantie 9 kohdalla. Molemmat puut sijaitsevat kahden vilkkaasti liikennöidyn kävelytien välisellä kapealla puistosuikaleella. Maallikkona oletan niiden olevan herkkiä katkeamaan pahkan kohdalta.

Lisäksi Kanavasillantie 9:n kohdalla on iso/järeä lehtipuu, jonka latva on useiden metrin matkalla kuollut pystyyn. Puu kaartuu rannassa kulkevan kävelytien ja osittain sen vieressä olevan suositun onkipaikan päälle. Puusta on tänä keväänä pudonnut käsivarren paksuisia oksia kävelytielle pariinkin otteeseen. Onnettomuus riski on suuri.

Ainakin pystyyn kuolleelle osuudelle tulee kiireellisesti tehdä jotakin,

Annan mielelläni lisätietoja asiasta.

t. Lauri Tolvanen

Siuruainen Antti

Lähetäjä: Jaana.Haapaniemi@tem.fi
Lähetetty: 16. toukokuuta 2013 9:03
Vastaanottaja: Siuruainen Antti
Aihe: Kanavasillantie 9:n tervalepikkö

Hei,

kiitokset eilisestä tilaisuudesta. Ennen tilaisuuden alkua kävimme keskustelua koskien tervalepikkömetsää Kanavasillantie 9:ssä, johon haluan vielä palata ja tuoda esiin toiveeni/toiveemme siitä mitä ko. alueelle pitäisi tehdä.

Ensinnäkin oli ilahduttavaa kuulla, että tavoitteemme on yhteinen eli tervalepikön suojeleminen. Olen jo vuosia odottanut, että metsä tultaisiin "siivoamaan" muusta puustosta jotta ko. tervalepät pääsisivät kunnolla esiin. Nykyisellään alue on epäsiisti sekametsä ja sellaisiahan meillä Suomessa riittää muutenkin.

Muutin Kanavasillantie 9:ään 16 vuotta sitten ja silloin jo kyseinen metsä oli selvästi alkanut kasvaa umpeen. Se oli täynnä nuoria sekametsän piiskataimia jotka nyt ovat aikuisia puita ja peittävät selvästi koko alueen alleen. Lehdessä olleessaan niiden latvat osuvat tervaleppien latvustoihin jolloin nämä hienot arvokkaat puut eivät sieltä kunnolla edes erotu. Myös muu aluskasvillisuus on todella tiivistä ja metsänpohjaa peittää kaatuneet puut ja pudonneet oksat. Alueelle on myös alkanut kertyä muuta jätettä. Samoin metsästä pistävät silmään valtavat kuuset jotka eivät mielestäni sovi alueelle jos puhutaan tervalepikkömetsästä. Nykyisellään tervaleppiä isommat kuuset tulevat sieltä enemmän esiin ja rikkovat maisemallisesti alueen kokonaisuuden.

Kyseisistä kuusista tuli jo eilisessäkin keskustelussakin esiin niiden aiheuttamat vaarat myrskyjen aikana, joten sikäläkin kuusille on varmaan syytä tehdä jotain koska kasvavat liian lähellä asumuksia ja ovat jo aiheuttaneet selvän vaaratilanteen lähitaloille.

Olisi ilahduttavaa jos 16 vuoden jälkeen alueelle lopultakin tehtäisiin jotain. Poistettaisiin sieltä muuta sekakasvustoa (= tuomet, pihlajat, koivut, kuuset) ja jätettäisiin sinne ne tervalepät ja jopa niitä kaatuneita runkoja. Ihmisten pitäisi selkeästi nähdä mikä on tuon alueen erityisarvo, mikä siellä on tärkeää. Ei mikään sekametsä vaan tervalepät. Nykyisellään moni ei ko. tervaleppiä koko alueelta edes huomaa. Eilisessä tilaisuudessa korostettiin moneen kertaan tervaleppien ainutlaatuisuutta rannikoillamme joten miksi niitä ei siis tuotaisi kunnolla esiin ja annettaisiin niille kuuluva arvokas ympäristö. Sellaisia paikkojahan meillä ei kuitenkaan rannoillamme montaa ole.

Otamme mielellämme vastaan kaiken informaation mitä ko. alueen suunnittelussa tehdään joten pidä meidät ajan tasalla.

Yhteistyöstä etukäteen kiittäen,

Jaana Haapaniemi
Kanavasillantie 9:n asukas

Siuruainen Antti

Lähetäjä: Risto Laiho [risto.laiho@pakkaus.com]
Lähetetty: 16. toukokuuta 2013 8:43
Vastaanottaja: Siuruainen Antti
Aihe: Yliskylän viheraluesuunnitelma

Hei,

Ja kiitokset eilisestä keskustelusta. Kuten juttelimme, lähetän vielä keskeisimmät ajatukseni koskien Tiiliruukinlahden etelärannan tervaleppämetsikköä.

Kuten suunnitelmaluonnoksessakin todetaan, ko. tervaleppämetsikkö on arvometsä, jonka nykytila ei vastaa alueen arvoa. Alueen arvon mukaista olisi, että sieltä poistettaisiin villiintynyt aluspuusto ja pensaisto, jotka nykyisellään käytännössä peittävät tervalepät kulkijan näkökentästä. Tuomet ja varsinkin pihlajat leviävät alueella loputtomiin, jos niihin ei puututa. Myös vaarallisen korkeiksi kasvaneet kuuset olisi kaadettava paitsi maisemallisista myös turvallisuussyistä. Naapuruston asukkailla on niistä jo karvaita kokemuksia. Valitettava tosiasia on myös se, että tiiviiksi kasvanut pusikko vääjäämättä muuttuu kaatopaikaksi.

Tiiliruukinlahden rannat ovat kaikilta muilta osin hyvin/kohtuullisesti hoidetut. Jostain syystä tämä yksi alue on jätetty täysin heitteille.

Missään tapauksessa tässä ei ole kyse tervaleppien kaatamisesta. Niitä tulee karsia sen mukaan, kuin normaali puuston hoito vaatii. Tervaleppämetsä on arvometsä – pusikoitunut sekametsä ei sitä ole.

Parhain terveisin

Risto Laiho

p. 0400-501091